

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Knafljeva ulica 5

Uredništvo „Domovine“, Knafljeva ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrletno 9 Din., polletno 18 Din., celoletno 36 Din.; za iz-
zemsvo razen Amerike: četrletno 12 Din., polletno 24 Din., celoletno 48 Din.;
Amerika letno 1 dolar. — Račun poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Našim hmeljarjem so potrebni kontingenti z znižano carino

Narodni poslanec g. Ivan Prekoršek je naslovil na ministra za trgovino in industrijo interpelacijo v zadevi izvoza hmelja. Interpelacija pravi med drugim:

Blagostanje velikega in važnega dela dravske banovine je nerazdružno povezano s pridelovanjem hmelja in z njegovo uspešno prodajo v tujino. Vlada doslej ni posvečala zadostne pozornosti zaščiti te važne gospodarske panoge, ki je izročena samovoljnemu tujemu trgovskemu izkoriščanju v škodo hmeljarja. Noben drugi kmetijski pridelek ni izpostavljen tako velikim izpremembam v ceni kakor hmelj. Dobčkonosnost hmelja je zaradi tega zelo nezanesljiva. Zato ne smemo ničesar opustiti, kar bi moglo na mednarodnem tržišču našemu hmelju zagotoviti primerne cene.

Najstarejši hmeljski nasadi z najodličnejšo kakovostjo pridelka so v Savinjski dolini, ki slovi po svojem zelenem goldingu. Zaradi nazadovanja rabe piva v Jugoslaviji porabi domača pivovarniška industrija le 2% vsega hmeljskega pridelka in se mora ves ostali pridelek razpečati v tujini. Upravičena je torej zahteva, naj vlada izposluje hmeljarjem uvozne kontingente z znižanimi uvoznimi carinami v onih državah, ki so glavni kupci našega hmelja, predvsem v Ameriki, Angliji in Franciji. Slabim cenam, ki ubijajo naše hmeljarstvo, že vsa leta, niso krivi

samo hmeljski trgovci in prekupčevalci s svojim nizkimi ponudbami, temveč je krivo v znatni meri tudi dejstvo, da nimamo teh kontingentov.

Iz Savinjske doline smo v letu 1935. izvozili 40.000 starih stotov hmelja (leta 1934. 21.000 in leta 1933 22.000); od tega je šlo v Severno Ameriko 19.000 (7.000, 7.000), v Anglijo 11.000 (8.000, 8.000), v Belgijo 6.000 (4.000, 5.000) in v Francijo 1.500 (1.000, 1.000) starih stotov. Vsa zadnja tri leta sta naša najboljša odjemalca Anglija in Severna Amerika, kamor gresta dve tretjini vsega pridelka. Cena hmelju bi bila mnogo boljše, ako v teh dveh državah ne bi bila tako visoka carina, ki znaša v Ameriki 20 Din. v Angliji pa 18 Din. za kg. Ker je naš hmelj v teh dveh državah zaradi velike vsebine grenčice zelo priljubljen, bi ga tam lahko še mnogo več razpečali ako bi dobili kontingente po znižani carini.

V Franciji je v zadnjem času precej zanimanja za naš hmelj in bi bilo nujno želiti, da bi dobili tam ugodnostni kontingent. Enako bi morali dobiti kontingente v Angliji in Ameriki, kamor gre največ našega hmelja. Poleg vseh navadenih težkoč pa ovira naš izvoz še izredno visoka železniška tarifa, ki zahteva za kratko progo od Zalca do države meje pri Dravogradu eno petino vseh prevoznih stroškov od Zalca do Hamburga.

Rejo ovc moramo dvigniti na staro višino

Velike važnosti za naše narodno gospodarstvo je reja ovc. Posebno velja to v času gospodarske stiske. Prav posebno občutijo težave današnje stiske gorjanski kmetovalci. V izdatni meri si pomagajo naši rejci z izdelki iz domače volne, iz katere si napravljajo cenena oblačila. Skoraj vsaki gorski kmetič so neizrabljena zemljišča, ki ne donajajo nikakih koristi, za pašo ovc bi pa bila primerna. V vsej banovini je nad 50.000 ha neizrabljenega sveta, ki bi se lahko porabil za ovčje pašnike. Povečala bi se vrednost narodnega premoženja in ublažila gospodarska stiska gorjanskega kmeta.

V tem smislu že deluje naše Ovčerejsko društvo za dravsko banovino s sedežem na Jezerskem, ki je imelo pred dnevi občni zbor. Zbor je vodil predsednik društva g. Virnik Ivan, ki je v uvodu pozdravil zastopnika kmetijskega oddelka banske uprave, priznanega strokovnjaka za ovčarstvo g. Hladnika Jakoba, ki mu je poverjena naloga, da našo rejo ovc spet privede na ono višino, kakor je bila nekdanj. Obenem je zastopal g. Hladnik

zvezo društev rejcev malih živali. Po kratkem letnem poročilu društvenih funkcionarjev so sledile volitve in je bil ponovno izvoljen stari odbor z ovčarskim starostom g. Virnikom na čelu.

Sledilo je strokovno predavanje g. Hladnika o pomenu in važnosti reje ovc. Banska uprava podpira delo društva na plemenski odbiri s tem, da nudi članom plemenske živali po znižani ceni in vodi po načrtu plemensko odbiro v svrhu izboljševanja kakovosti volne. Iz poročila g. Hladnika je bilo razvidno, da imamo v naši državi 8.600.000 ovc, ki nam dajejo 11 do 12 milijonov kg volne. Kljub temu uvažamo še približno za 300 milijonov dinarjev volne iz tujine. Leta 1880. so naštevali v pokrajini današnje dravske banovine 230.000 ovc, a danes jih je komaj 34.000. Te številke nam pričajo, da moramo delati z vsemi silami za napredek nekdanj tako cvetoče reje ovc. Ovčerejsko društvo na Jezerskem lepo deluje in vrši že tudi pravilno plemensko odbiro jezerskosolčavske ovce. Uvedene bodo naše postaje, ki

bodo skrbele za vzgojo res prvovrstnih plemenskih živali, ki se bodo razdeljevale po naši banovini v razplodne namene. Izvoljena je tudi rodovna komisija pod vodstvom banovinskega kmetijskega referenta g. Hladnika, ki bo stalno vodila odbirne posle.

Politični pregled

Po enotedenskem presledku je 2. t. m.

narodna skupščina spet nadaljevala svoje delo.

Mnogi poslanci so pričakovali, da bo na današnji seji nastalo vsaj delno pomirjenje, kakršno se je pokazalo na sejah finančnega odbora. Toda tudi ta seja je bila enako viharna kakor prejšnje in skupščina ni prišla do razprave o točkah, ki so na dnevnem redu. Seji so prisostvovali tudi skoro vsi člani vlade. Ko je vstopil predsednik Čirič, ga je desnica sprejela s pozdravljanjem, levica pa je začela burno vzklikati proti njemu in točki po klopih. Predsednik je otvoril sejo kljub kričanju in ropotanju. Ko je tajnik Nenačič prečital zapisnik, ki ga pa nihče ni mogel slišati, je poslanec Lazič protestiral proti njemu, češ da ni točen. Po Lazičevem govoru je dal predsednik Čirič zapisnik na glasovanje in ugotovil, da je sprejet. V zbornici je bil ves čas tak nemir, da ni bilo slišati nobene besede.

V odmoru je skupščinski predsednik sklical v svoj kabinet posvetovanje šefov parlamentarnih klubov. Sestanka se je udeležil tudi predsednik vlade dr. Stojanovič.

Na sestanku naj bi se dosegel sporazum o nadaljnjem delu narodne skupščine, vendar do sporazuma ni prišlo.

Ker so zastopniki opozicijskih klubov zahtevali odstop skupščinskega predsednika Čiriča, na kar pa zastopnik kluba JRZ ni pristal. Po odmoru se je spet začela seja narodne skupščine, ki pa jo je zdaj vodil podpredsednik dr. Franjo Markič. Njegov nastop je že sam prinesel nekoliko pomirjenja med poslance, tako da je lahko poslanec Došen obrazložil, zakaj zahteva nujno razpravo o svojem zakonskem predlogu o novi doščilni čistega katastrskega donosa. Dokazoval je, da je zemljiški davek previsok zlasti v Vojvodini in da se ni znižal za eno tretjino, akor bi se bil po izjavi vlade moral. Finančni minister je v imenu vlade izjavil, da ne more sprejeti nujnosti predloženega zakonskega načrta. Podpredsednik dr. Markič je odredil glasovanje o tem ali se predlogu naj prizna nujnost ali ne. Ugotovil je, da je nujnost odklonjena.

Naslednja seja narodne skupščine je bila v torek.

Prišla je sicer do obravnave na dnevni red postavljenih točk, a bila je enako viharna kakor prejšnje.

Redno delo je bilo zaradi tega onemogočeno in so bile seje spet za teden dni odgodene. Pred sejo je bilo posvetovanje zastopnikov vseh parlamentarnih skupin, a ni prišlo do sporazuma, ker je opozicija zahtevala odstop

skupščinskega predsednika dr. Čirča in nove volitve skupščinskega predsedstva, kar pa je zastopnik vladnega poslanskega kluba odklonil.

V ponedeljek se je vršil

v Splitu velik zbor zastopnikov jugoslovenskih nacionalistov

ki stoje na stališču pohorske deklaracije. Zastopanih je bilo na zboru 14 srezov splitskega volilnega okrožja z 1400 zaupniki. Zbor je otvoril senator dr. Andjelinović, a glavni govorniki so bili senator Banjanin, narodni poslanec in bivši minister dr. Jovanović, narodni poslanec dr. Juriša, narodni poslanec in bivši minister Stefanović, senator in bivši minister dr. Kramer in senator dr. Zec. Iz govorov vseh govornikov je bila razvidna trdna volja, vztrajati na poti jugoslovenskega nacionalizma, kakor ga izpoveduje pohorska deklaracija, ker samo ta pot drži do složne in krepke Jugoslavije.

Na povratku s pogreba angleškega kralja Jurija V.

so se ustavili v Parizu skoro vsi vodilni državniki Evrope, med njimi tudi mnogi vladarji.

Medsebojni razgovori in razgovori s francoskimi državniki, ki so se bili začeli v Londonu, so se nanašali v prvi vrsti na ureditev položaja v Podunavju, kakor tudi na zjamčenje neodvisnosti Avstrije, kar naj bi se zgodilo ob sodelovanju Rusije. Iz razgovorov je dalje razvidno, da snujeta Anglija in Francija mirovno zvezo, sodelovanje zapadnih in vzhodnih držav za ohranitev miru. Dunajsko časopisje poroča med drugim, da je bil predmet razgovorov tudi ta, da bi države Male antante z Avstrijo in Madžarsko sestavljale gospodarsko zvezo, ki bi bila pod zaščito Anglije, Francije in Rusije. Razgovorov so se med drugim udeleževali tudi bolgarski kralj Boris, rumunski kralj Karol in knez namestnik Pavle. Državniški posveti se še nadaljujejo.

Iz Addis Abebe poročajo, da se je začela na severni abesinski fronti nova bitka. Čete rasa Sejuma napadajo z uspehom med Hausienom in Adigratom. Če jim bo to uspelo, bo Makala odrezana od zaledja. Ras Sejum skuša raztegniti fronto na daljavo, da bi onemogočil vsako osredotočenje nasprotnikov.

V tem primeru bi zavzeli Abesinci Makalo brez večjega prelivanja krvi. Po abesinskih vesteh je padeč Makale že neizogiben. Z južnega bojišča poročajo o manjših spopadih severno od Negelija. Italijanski general Graziani izkusa zavzeti mesto Ginjer, ki je važno karavansko središče.

Londonsko časopisje poroča

o velikem oboroževalnem načrtu Anglije

Po tem načrtu bo Velika Britanija v šestih letih zgradila 2000 novih vojaških letal, 11 linijskih ladij, 36 oklopnih križark, 108 torpednih rušilcev, prav toliko podmornic in več letalskih in pomožnih ladij.

Našim naročnikom

PLAČAJTE NAROČNINO V ZAČETKU LETA, in sicer za celo ali vsaj za pol leta, tako da boste imeli eno skrb manj in uprava lista vas ne bo nadlegovala s položnicami in opomini. Vplačane položnice shranjujte, da boste vedeli, kdaj vam potече naročnina, katero nato takoj obnovite, da vam uprava ne bo časopisa ustavila. Pri tej priliki uporabite položnico, ki jo imate od poprej doma. Če je nimate, jo zahtevajte od uprave.

Prav tako prosimo naročnike v inozemstvu, da naročnino pravočasno obnovijo. Nailaže se denar nakaže po mednarodni poštni nakaznici. Znesek se mora napisati v dinarjih, ki ga na pošti preračunajo v tujo valuto. Naročniki v Franciji, Belgiji in na Holandskem pa se radi poslužujejo tudi Banqueove banke v Parizu, ki daje oglase v naš list.

Opozarjamo, da morajo ta mesec biti plačani tudi vsi zaostanki iz preteklega leta, ker bomo sicer primorani, izterjati jih z opominskimi in poštnimi stroški vred po poštne sh.

Kdor ljubi »Domovino«, plačuje redno naročnino.

Uprava »Domovine«

DOPISI

SV. PAVEL PRI PREBOLDU. (Smrtna kosa). Pred dnevi je umrl tukajšnji župnik in duhovni svetnik g. Fortunat Končan. Pokojnik se je rodil v Zalcu l. 1869. V mašnika je bil posvečen l. 1894. Pri Sv. Pavlu je župnikoval od l. 1910. in je bil med župljani priljubljen. Blag mu spomin!

SMARJE PRI JELŠAH. (Smrtna kosa). V četrtek je umrl trgovec in posestnik g. Ivan Löschnigg, star 85 let. Iz Črne na Koroškem je prišel pokojnik pred 65 leti v Smarje pri Jelšah, kjer je s svojo žilavostjo in marljivostjo ustvaril lepo trgovinsko podjetje in ga vzorno vodil, dokler ni omagal v delu. Zapušča 10 preskrbljenih otrok. Bodi mu blag spomin, hudo prizadetim svojcem naše globoke sožalje!

Gospodarstvo

Tedenski tržni pregled

GOVED. Na sejmu v Radečah, ki je bil zelo dobro obiskan. Povpraševanje je bilo veliko. Zaradi pomanjkanja denarja pa je bila kupčija bolj slaba. Na sejmu je bilo zlasti veliko goveje živine. Mesarji so plačevali slabšo kakovost po 1 do 1.50, boljšo kakovost pa po 2 do 3.50 Din za kg žive teže.

SVINJE. Na ptujskem sejmu so bile za kg žive teže nastopne cene: pršutarjem 4.50 do 5.25, pitanim svinjam 5.50 do 6.50, plemeniskim 4.50 do 4.75 Din. Cene za mrtvo težo so bile po 7.50 do 8 Din. Prasci, stari od 6 do 12 tednov, so se prodajali po kakovosti od 70 do 120 Din eden.

Vrednost denarja

Na naših borzah smo dobili v devizah s pristoje premijo:

1 nizozemski goldinar za 29.65 do 29.80 Din;
1 nemško marko za 17.56 do 17.70 Din;
1 angleški funt šterling za 216.34 do 218.39 Din;
1 ameriški dolar za 42.74 do 43.11 Din;
100 francoskih frankov za 288.53 do 289.97 Din;

Ivan Slivnik:

11

Usodna žena

Nazadnje pa je siloma odtrgal pogled od kamna in ga nameril Beatriki naravnost v obraz.

»Ali je bila tista moja slika edina, ki ste jo imeli pri hiši?«

Pokimala je ter mu pogledala nežno in svežlo v oči. »Da, Viktor, edina. In jaz sem bila ponosna in srečna, da sem jo imela. Ne bila bi je dala za vse zaklade sveta.«

Čudno se je nasmehnil. »Nu, nu — to je lahko reči.«

Ona pa je zasopla globoko. »Ah, Viktor, kaj veš ti, kako draga mi je ta slika. In če pomislim, da pride čas, ko mi ostane od tebe spet zgolj ta slika — ah — plakati moram, kadar pomislim na to. Najrajši bi videla, da ostaneš pri nas za zmerom.«

In res se ji je posmehnilo, da je iztisnila nekaj solz iz svojih lepih oči.

Viktor je gledal na njeno plavalaso glavico. Omamen vonj se je dvigal k niemu. Vse mehko dekleško telesce se je nasmehnilo nani. Položaj je bil nevaren in zapeljiv. Viktor bi bil nedvomno podlegel izkušnjam, ako mu ne bi bil povedal Janko o sliki tolikani različne zgodbe in se ne bi bil kamen v prstanu tako hudo kalil.

Nenadoma je skočil na noge, tako da mu je Beatrčina roka zdrknila s komolca.

»Težko bo kaj, Beatrika. Dolgo pač ne bom

mogel več ostati.« je rekel mirno in mnogo hladneje nego sicer.

Beatrika se je bila baš pripravila na glavni udarec. Upala je, da izvabi Viktorja že danes jasno izavo; on pa se je izmuznil tako nenadoma! Stopil je k oknu.

To rekši, je naglo odšel iz sobe.

mišljala, kako bi obnovila napad. Viktor se je zdajci poslovil.

»Nekaj nujnih pisem moram še spisati, Beatrika. Do svidenja pozneje!«

To rekši je iaglo odšel iz sobe.

Beatrika je jezno gledala za njim, toda ni ga mogla držati. Morala ga je pustiti, da je šel.

»Vražja pisma! Gotovo bi jih bil še lahko odložil«, je pomislila nejevolno. In šla je ven, da bi poiskala mater, ki jo je nalašč pustila z Viktorjem samo.

Baš ko je šla Beatrika po veži, je vstopil pismonoša ter oddal pismo.

»Za gospoda Viktorja Trtnika«, je dejal.

Beatrika je prehitela slugo, ki je hotel vzeti list.

»Pustite«, je rekla, »sama ga ponesem strcu.«

Gredoč po stopnicah je radovedno motrila ovoj. Pisava je bila očividno ženska.

»Ej, Viktor si dopisuje z damo!« je pomislila, in kar nerodno se ji je delalo ko se obračala pismo na vse strani. Za vse na svetu bi bila hotela vedeti, kaj je v njem.

Viktor je šel v svojo sobo in sedel k pisalni mizi. Slučajno je pogledal spet na svojo roko. Osupnil je. Kamen v prstanu je bil zopet čist in svetel, kakor da se ni skalil ni-

kol. In vendar je prej tako čudno izpremenil barvo, ko je govoril z Beatriko!

»Nezmisel«, je rekel nejevolno sam pri sebi. »Prevara čutov, nič drugega.«

»In vendar«, je pomislil nehote, »med zemljo in nebom je mnogo stvari, o katerih se naši modrosti ne sanja...«

Nasmehnil se je samemu sebi. »Moj dobri Kaluta me je čisto okužal s svojim praznovanjem.«

Baš v tem trenutku je potrkalo na vrata. Ko je zaklical »Prosto!« je vstopila Beatrika.

»Pismo sem ti prinesla, Viktor. Listonoša ga je pravkar oddal.«

»Oh, Beatrika, pa se vendar ne bi sama trudila!« je vzkliznil ter vzel list iz njene roke.

Pri tem je spet ugrl pogled v prstan; in glej, kamen se je kalil!

S srepm očesom je zrl Viktor nani, in na svojo roko. Pismo je držal v nji. In Beatrika ni niti slutila, zakaj gleda tako čudno občeje mu je jedva vidno prebledelo. Beatrika je mislila, da je ono vzrok njegovega prebledenja.

»Ah, boš dolgo pisal svoja pisma, ljubi Viktor? Tako rada bi še pokramljala s teboj.«

»Zal mi je, Beatrika, zdaj res ne utegnem. Moram te prositi, da me pušča samega«, je rekel hladno, povsem drugače nego sicer.

Vzravnila se je sumkoma. Kaj je pomenil ta tuji zvok njegovega glasu? In kako da je bi hmahoma tako čudno umerjen in hladen?

Nezaupno je pogledala na pismo v njegovi roki. Viktor je že spet pobešal oči, kakor bi nje ne bilo več v sobi.

»Tak do svidenja Viktor. Upam, da boš potem boljše volje«, je dejala.

100 češko-slovaških kron za 181.19 do 182.30 Din;

Vojna škoda se je trgovala po 355 do 356 Din. investicijsko posojilo pa po 78 Din. Avstrijski šilingi so bili v zasebnem kliringu po 9.32 Din.

Sejmi

9. februarja: Grahovo, Konjice, Mengeš, Pilštanj, Zagorje (šmarnski srez);

10. februarja: Sv. Jurij ob južni železnici;

11. febr.: Motnik, Kamnik (samo za živino);

14. februarja: Brežice, Do bpi Domžal, Dolenja vas pri Ribnici, Ponikva, Semič, Sevnica ob Savi, St. Lambert (litjski srez); Zalec, Zerovnica;

15. : Ptuj.

Drobne vesti

Reja malih živali v najbližji ljubljanski okolici tudi razveseljuje napreduje in bo 9. t. m. ob 1/15. večje rejsko zborovanje v Tacnu pod Šmarno goro v prostorih restavracije pri Koširju. Začelo se bo z daljšim predavanjem o koristnosti reje malih živali s posebnim poudarkom na današnje čase. Ob tej priliki bo tudi izvoljeno društvo Rejec malih živali v Tacnu za zgoraj del ljubljanske okolice, to je črnašnje, Šmartno, Pirniče, Medvode, Brod, Vžnjarje in St. Vid. V skupni organizaciji žele rejci malih živali iz omenjenih krajev delovati za napredek v umni reji malih živali in si pomagati v teh časih s skromnimi dohodki reje.

Oddaja plemenskih merjascev. Banska uprava bo tudi letos oddajala plemenske merjasce v starosti od 3 do 5 mesecev. Merjasci bodo kupljeni v priznanih vzrejalnicah. Prošenje za vezavnimi pismi morajo biti pri banski upravi najkasneje do 31. marca. Prošenje, ki bodo prispele pozneje, ne bo mogoče upoštevati. Prosilec bo oddajala banska uprava merjasce po 4 Din za kg žive teže.

Po Sloveniji gre glas: „Domovina“ je za nas!

Potegnili si je z roko preko čela, kakor bi hotel nekaj izbrisati.

»Oprosti, Beatrika — res moram tako odgovoriti na to pismo.«

»Nu, mnogo zabave, grdež ti, ga je podražila ter odšla z vidnim izrazom kužanja. Viktor je zrl na »voj prstan. Kakor hitro je bila Beatrika zunaj, je dobil kamen spet svojo čisto, jasno barvo.«

Zmalal je z glavo. Šele nato je bolj pogledal list.

»Uboga ženica!« je rekel sam pri sebi ter odprl pismo in ga prečital.

9. POGLAVJE.

Janko je bil odšel iz obednice v tistem hipu, ko je njegova mati sprejela Viktorjev ček. Stekel je v drugo stran, proti Romaninim sobam, kakor bi ga podile žurje. Upal je, da jo najde tam, zakaj avto je stal še pred vhodom in čakal nanjo, da bi jo odpeljal v tovarno.

V predsobi j enašel sestro Doro.

»Ali je Romana še tu, Dora?« je vprašal hlastno.

»Da, mladi gospod, gospodična je v svoji pisalni sobi,« je odgovorila Dora prijazno. Odkar je sklenil Janko mir z njeno mlado gospodinjjo, ni več sovražno gledala nanj.

Janko je planil noter. Romana je stala pred sliko svojega očeta. Zelo blede se je zdela in žalostna, in krčevito je stiskala pesti na prsi.

Janko se je burno vrgel v nastančaj ter pogreznil obraz v dlani.

Romana se je strahoma ozrla nanj. Vsa v

Kaj premišljuje gospa Ivanka?

Novo perilo stane veliko denarja, ki ga vsak ne premore. Toda lepo belo, duhteče in trdno perilo ima pa lahko vsak. Saj terpentinovno milo Zlatorog pere vsako tkanino tako prizanesljivo, da traja dolgo vrsto let. Pri tem pa ga tako temeljito očisti vsake nesnage, da je kar veselje. Iz njega kar duhti po snagi in svežosti.

Zlatorog TERPENTINOVNO MILO

Domače novosti

* Knez namestnik v Londonu. Dne 29. jan. je angleški kralj Edvard VIII. sprejel v buckinghamski palači jugoslovenskega kneza namestnika Pavla, ki se je bil udeležil pogreba kralja Jurija V. in se razgovarjal z njim poldrugo uro. Po obisku je bil Nj. Vis. knez namestnik na rodbinski večerji pri kraljici. Na večerji so bili še norveški kralj Hakoon in kraljica Maud vojvoda in vojvodinja Yorška, vojvoda in vojvodica Kentska in hči pokojnega kralja Jurija princesa Mary. Popoldne istega dne sta vojvoda in vojvodica Kentska priredila kosilo na čast nekaterim tujim vladarjem in kraljevskim princem, udeležencem pogreba, ki še niso odpotovali iz Londona. Na kosilu so bili rumunski kralj Karol, bolgarski kralj Boris, jugoslovenski knez namestnik Pavle in bivša španska kraljica Viktorija Evgenija. Drugega dne, 30. januarja je Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle sprejel v svojih prostorih v hiši vojvode in vojvodke Kentske britan. zunanjega ministra Edena.

* Kraljica Marija članica oljarske zadruge. Oljarska zadruga v malem naselju Pržnu v

neposredni bližini kraljevega letnega dvorca Miločern je doživela veliko čast, da se je pri njej včlanila Nj. Vel. kraljica Marija. Vsi lastniki oljčnih nasadov iz okolice so člani te zadruge in ker je tudi na miločerskem posestvu lep oljčni nasad, se je tudi kraljica vpisala v zadrugo, da izrazi svoje priznanje za družnemu delu.

* Slovenski lovci Nj. Vel. kraljici Mariji. Nj. Vel. kraljica Marija je sprejela v avdienco narodnega poslanca dr. Lovrenčiča, ki je pri tej priliki izročil v imenu Slovenskega lovskega društva Nj. Vel. kraljici umetniško izdelano plaketo, ki predstavlja blagopokojnega kralja Aleksandra na lovu.

* Vsa vojaška pojasnila v katerikoli zadevi dobite za malenkostno plačilo pri Peru Francu, kapetanu v p. Ljubljana, Maistrova ulica 14. Priložite znamko za odgovor za 3 Din.

Vsak prijatelj „DOMOVINE“ pridobi naročnika

znosno. Ne morem ti povedati kako me je sram, da ti ne morem dati zadoščenja in sem prisiljen mirno gledati vse to. A tudi tega ne dovoim, da bi postal stric Viktor Beatričina žrtev. Mož, kakršen je on, ne more najti zadoščenja pri takšni ženski. Ona hlepi itak le po njegovem denarju.

Romana ga je pogledala z rosnimi, žalostnimi očmi. »Tega pač ne boš mogel izpremeniti, dobri moj! Umiri se: tebe ni treba biti sram — ti hodiš lahko z povzdignjeno glavo. Saj veš, da ne moreš biti gospodu Trtniku za angela varuha. On je pameten in bistroviden čovek. Ako hoče, bo sam razločil pravo od nepravega. In ako noče, mu tudi ti ne moreš pomoči. Sam si bo izbral svojo usodo. Ne drezaj v to zadevo, fant!«

Jank je skočil na noge. »Ah, ti, ki ne veš, kako dober in plemenit je stric Viktor — in kako škoda bi ga bilo!« je vzkljknil.

Vzdihnla je ter mu potegnila z roko po čelu. »Pač, Janko — vem.«

Vzel je njeno desnico med obedve dlani. »Kaj ne, da bi ga bilo škoda? Človek mu mora biti naklonjen. Jaz ga imam tako rad! In tudi ti — kaj ne da ti je povšeči?«

Ustnice so ji vzdrgetale. »Da, Janko — zelo mi je simpatičen — cenim ga jako visoko.«

»In ga hočeš vendar prepustiti Beatriki?«

»Saj ji ga ne repuščam jaz. Sam se nagiblje k nji.«

»Omrežuje ga s svojo lokavostjo. In on veruje vanjo — ljubi jo.«

Črta grenkega trpljenja se je zarežala jaz sem že opazila. Pustiti ga morava, naj okrog Romaninih ust. »Da — ljubi jo — tudi

skrbel je stopila k njemu in mu položila roko okrog ramen.

»Kaj ti je, Janko?«

Čuden glas se je izvil iz njegovih ust.

»Oh, Romana, sram me je — tako strašno me je sram samega sebe in svoje mater!«

Rahlo mu je odrinila lase iznad vročega čela.

»Kaj se je zgodilo Janko?« je vprašala.

Fant je vzdignil blede, razburjeno lice k nji. »Vzela je od strica Viktorja denar! Dal ji ga je, da bi imela za troške, ki jih povzroča njegovo bivanje pri nas. Ona bo pa kupila zanj šampanjca in drugih bedarij!«

Romana je prebledela: še njene ustnice so izgubile barvo. »Menda ga vendar ni sprejela?« je vprašala jedva slišno.

Janko je suho zahtel. »Pač. Vzela je ček, ki ji oa je napisal.«

Romanine roke so padle nizdol kakor mrtve. Srepa je pogledala predse.

»S tem je hotel tvoj stric protestirati zoper mojo skopost in stiskavost!«

Objel jo je, kakor bi jo hotel držati, da ne Romana. Prosim te, vrni mi dano besedo, bi padla. »Potem je stvar še mnogo hušja, da so te sodili krivo. Stric Viktor te ne sme gledati v tej obrekljivi luči — on ne!«

Romana se je ponosno vzravala. »Ne, Janko besede ti ne vrnem. Ako me sodi gospod Trtnik napak, mu ne morem pomagati.«

Janko ji je proseče pogledal v oči. »To ni tako, Romana. Ako mi dovoliš, da mu povem resnico te bo zagledal takoj v drugi luči. Mati in sestra te obrekujejo. Beatrika se mu laska in prilizuje — obeša se mu naravnost na vrat. . . Ah, vse to mi je postalo ne-

* Banovinski svet dravske banovine se sešane na svoje sedmo redno zasedanje 17. t. m. ob 10. dopoldne v Ljubljani. Obravnavali se bodo: predlog banovinskega proračuna za leto 1936/37., dopolnilna uredba k uredbi o občinskih uslužbencih in uredba s katero se izpremenja in dopolnjuje uredba o sestavi kandidatnih list, o sestavi in poslovanju volilnih odborov in o glasovalnem postopku pri volitvah občinskih odborov v dravski banovini.

* Smrt senatorja Petra Teslića. Iz Zagreba poročajo, da je 29. januarja umrl senator in veleindustriec iz Siska Petar Teslić v nekem zagrebškem zdravilišču. Zbolel je bil za žlednim vnetjem. Peter Teslić je bil zmerom med prvimi poborniki jugoslovenske misli v hrvatskih krajih, ter se udeleževal v vrstah bivše SDS. Teslićeva smrt pomeni nenadomestljivo izgubo v vrstah jugoslovenskih nacionalistov. V senat je bil izvoljen pri obeh senatskih volitvah l. 1932. in 1935. Bodi mu ohranjen časten spomin!

* Nov železniški direktor v Ljubljani. S kraljevim ukazom je postavljen dosednji direktor železniške direkcije v Ljubljani g. Josip Cugmas za pomočnika glavnega direktorja državnih železnic v Beogradu. Za novega direktorja pa je imenovan dosednji načelnik splošnega oddelka pri isti direkciji dr. Aleksander Fatur. Za načelnika prometnega oddelka pri beograjski železniški direkciji je postavljen inž. Dimitrije Atanasović, dosedaj načelnik gradbenega oddelka železniške direkcije v Ljubljani, a za načelnika gradbenega oddelka železniške direkcije v Ljubljani je postavljen Milivoj Borisavljević, dosedaj načelnik oddelka generalne direkcije in za načelnika splošnega oddelka ljubljanske direkcije dr. Ivan Kavčič, dosedaj na enakem položaju v Sarajevu.

* Število državnih upokojencev in invalidov. Po podatkih finančnega ministra je v naši državi 64.236 upokojencev, ki so dobili v l. 1935/36 skupno nad 1 milijardo dinarjev pokojnine in 70.142 invalidov, ki so prejeli v istem času nad 100 milijonov invalidnine.

* Uvedba nakazniškega prometa z Nemčijo. Objavljen je odlok finančnega ministra, da se z Nemčijo obnovi vplačilo nakaznic za vse pošte v državi. Terjatve in dolgovana iz te nakazniške službe se bodo začasno

likvidirale po sporazumu med našim poštanim ministrom in nemškimi poštanim ministrom preko sporazuma o plačilnem prometu med našo državo in Nemčijo. Transfer potom nakazniškega prometa je omejen do največ 1000 Din po osebi me-

* Konec premogovnika Trobnega doba. Lastnici premogovnika Trobnega doba pri Laškem, sladkorni tvornici v Čupriji in Crvenki sta sklenili ustaviti obrat zaradi neodobitljivosti in rudnik prodati. Kakor poročajo, je rudnik z vsemi pritiskinami prodan nekemu podjetniku iz Ljubljane, ki ga je baže prodal naprej neki zagrebški družbi, ki bo te dni začela razprodajati strojno napravo, tračnice, staro železo in tudi zemljišča. Nad 90 delavcev je tako postalo brezposelnih in nad 150 družinskih članov bo brez kruha.

* Naročitev smrekovih in borovih sadik. Iz banovinskih gozdnih drevosnic v dravski banovini se bodo oddajale na pomlad gozdni posestnikom smrekove in borove sadike, in sicer po nastopnih cenah: 1000 triletnih smrekovih sadik po 70 Din, štiriletnih po 80 Din in petletnih (že enkrat presajenih) po 90 Din; 1000 dvoletnih sadik črnega bora pa po 60 Din. Naročila kakor tudi denar za sadike sprejemajo do 1. marca posamezna županstva. Manj kakor po 500 posameznih sadik ne bodo prodajali.

* Tako zvani nedeljski vojni listki bodo veljali za nedeljo. Zveza za tujski promet v Sloveniji sporoča, da je generalna direkcija državnih železnic v Beogradu odločila, da velja jo popusti za tako zvane nedeljske vozne listke samo za nedelje in ne tudi za praznike, kakor je bilo doslej v veljavi. Tozadevna uredba stopi v veljavo 10. t. m.

* »Pravovernost in strupeno časopisje«. Pod tem naslovom priobčuje beograjska »Javnost« članice, iz katerega posnemamo: »Život«, ki ga izdajajo jezuitje v Zagrebu, prinaša v svoji zadnji številki spisek dnevnikov in tednikov z označbo »katoliški«, »liberalen«, »proti katoliški«, »brezbrizen« in tako naprej. Po teh podatkih imamo 42 dnevnikov, in sicer 2 katoliška, 6 protikatoliških, 13 liberalnih, 5 brezbriznih, ostali so strokovni in neopredeljeni. Dnevna naklada znaša okrog 40.000 izvodov. Od tega odpade po oceni tega klerikalnega lista več kakor polovica na liste s

protikatoliško smernostjo. T oje zares porz na ocenitev našega domačega časopisja, ki spravljaj sodržavljane katoliškega veroizpovedanja v nemajhno zadrego. Po zahtevi naših klerikalcev ne bi smel nobeden pošten katolik ne čitati, še manj pa kupovati časopise, ki niso izrazito katoliški (bolje rečeno klerikalni). »Lepo bi bilo zaključiti, »Javnost« svoj članek, naše javno življenje, če bi mogli klerikalci v praksi izvesti svoje skromne želje. Koliko grmad bi gorelo, da bi požgali vse te številne »stupene« in »pogubne časopise!«

* Silen vihar je v torek razsajal v Zirovnici, Lescah n tam okoli. Prevrnil je kakšnih 15 kozolcev, polomil mnogo drevja, poskodoval strehe in tudi sicer napravil veliko škodo. Vmes je padal sneg.

* Močni potresni sunki so vznemirili v torek kmalu po 9. uri dopoldne Ljubljano in razne druge kraje v bližini. Zlasti hudi so bili v Cerkljah pri Kranju in tam blizu. V Cerkljah je sunke spremljalo precej močno podzemsko bobnenje. Okrog Cerklj in v Cerkljah se je porušilo več dimnikov, razpokali so tu in tam zidovi in s streh je padala opeka. Pravijo, da ti potresni sunki čisto spominjajo na večer pred hudim potresom 14 aprila l. 1895, zlasti ker je po potresu nastopil hud vihar.

* Lasten dom. Po nem hrepeni vsakdo, ki ga še nima, in si ga, če je vztrajen, lahko kmalu zgradi. Seveda pa mora pri tem skrbno obrniti vsak dinar. To pa je mogoče le tedaj, če ima dobrega svetovalca, ki mu s pametnim nasvetom pomaga. Načrt, ki si ga je človek sam naredil, je navadno prav lep, toda ko ga uresniči, vidi, da ima določ napak in pomanjkljivosti. Zato je izdala založba »Žene in doma« v Ljubljani knjigo »Kakšen naj bo naš dom«, ki jo je napisal naš znani gradbeni strokovnjak ing. arhitekt Rado Kregar. Tu so obširni opisi, kaj vse moramo v hiši imeti in kako mora biti razdeljeno, da bo naš dom res udoben, pri tem pa čim cenejši. Nadalje je v knjigi popisano, v kakšnem razmerju morajo biti posamezni deli hiše, da niso ne preveliki in ne premašni. Knjiga ima razen tega okoli sto raznih slik in načrtov, ki pojasnjujejo nazorno vsa navodila. V knjigi niso opisane le gospodske stavbe, ampak zlasti domovi malega človeka, ki ne sme biti predragi. Cena je vzlic velikemu obsegu in levi opremi nenavadno nizka, saj stane

išče svoje sreče tam, kjer jo upa najti, je dajala kakor berz glas.

Janko ji je pogledal globoko v žalostne, bolesne oči. In zdaj ga je prešinila iskra spoznanja. Mar ljubi Romana strica Viktorja? Ali jo boli, da ustavlja svoje oči na Beatriki, nje pa niti ne opazi?

Rahlo ji je pobožal laket. »Romana — stric Viktor nas hoče zapustiti.«

Zdrznila se je. »Odpotovati hoče?« je vprašala s tesnobnim glasom.

»Ne, presečiti se hoče v hotel.«

Prijela se je za srce. Njen obraz je bil tako bled in beden, da se je moral zasmiliti človeku. Oči so ji zle mrtvo tjavendan. Tako je stala nekaj časa, ne da bi se genila ali izpregovorila besedico. Janko ni odvrnil oči od nje.

»Ali slišiš, Romana?« je ponovil tlo.

Potegnila si je z roko preko čela. »Da, Janko. Ali — ali to se ne sme zgoditi. To bi bil zame hud udarec v obraz in smrtina razžalitev, ponižanje brez primere. Naj vendar ne misli, da sem tako počla skopulja, da bi mu štela gostoljubje po vinarjih. Pomažaj mi, Janko! Prosi ga ti, naj se ne seli od nas. Donovei mu, prenečaj ga, da se nisem zaradi njega branila naročiti šampanjca. Saj veš, Janko, da sem morala ostati neizprosna; drugače bi nas tvoja mati poglala vse skupaj v praport. Kaj ona misli in govori, mi je vseeno. Teda gospod Trtnik naj me ne smatra za tako nizkotno bitje — oh ne — tega ne prenesem! Dokler ostane tu, mora tuč stnovati v naši hiši. Prosi ga ti! Tebe ima rad, ne bo ti mogel odreči.«

Janko je sedel nepremično, očividno pre-

strašen. Še nikoli ni bil videl Romane tako razburjene in zmedene. Bilo mu je, kakor bi ji gledal v dno srca. In sklenil je storiti vse, kar koli je v njegovi moči, ter pregovoriti strica, da ostane.

»Da, Romana«, je rekel in jo spet prijel za roko, »takoj pojdem k njemu in ga ne prestanem prositi, dokler mi ne obljubi. Tako morem vsaj tudi jaz nekaj storiti zate. Najboljše bi bilo, da bi me odvezala obljube. Potem bi mu lahko vse poasnil. A tega nočeš; moral bom pač poizkusiti drugače.«

Objel je Romano in naglo odšel.

Ko je ostala sama, se je zgrudila v naslanjač ter si pritisnila roke na oči. »Kako grenko je misliti, da me obsoja po krivem«, je zaječala.

Takoj nato pa se je odločno vzravnala. »Saj je itak vseeno. Vzljubil je Beatriko; poročil jo bo. Čutim, da jo ljubi. S svojo hinavščino se je polastila njegovega srca, kakor se je tudi njena mati prilaskala mojemu očetu. In Viktor bo ž njo nesrečen, kakor je bil moj oče s svojo ženo. Jaz pa bom morala stati zraven in gledati vse to s krvavečim srcem in zvezanimi rokami. Njegovo gorje me bo peklo še bolj od lastne nesreče.«

Tako je premišljala v svoji globoki pobotosti.

Viktor Trtnik je bil med tem baš prečital pismo, ki mu ga je prinesla Beatrika. Zamišleno je gledal nanj. Nado je vzel iz svoje pisalne mize listič — prav tisto, ki jo je bil moral Kaluta-Baj vložiti na Dunaju. Spet je izvlekel fotografijo in dolgo gledal mlado ženo in otroka.

»Težka mi bo pot k ubožici«, je rekel

sam pri sebi. »Toda potrebna je.«

S temi besedami je spravil sliko v listnico ter jo položil nazaj v predal. Pismo, ki ga je bil prejel, je shranil zraven.

Baš ko je spet zaklepal mizo, je vstopil Janko.

»Ali te motim, stric Viktor?«

Viktor je zmajal z glavo ter nehotе pogledal na svoj prstan, kakor bi hotel napraviti preizkušnjo tudi v tem slučaju. In glej, kamen je ostal svetel in čist!

»Ne, Janko, ne motiš me. Sedi prosim.«

Janko je sedel in močje uprl oči predse.

Viktor ga je vprašujoče pogledal. »Nu, prijatelj? Nekam žalosten in pobit se mi vidiš. Kaj pa ti je?«

O Janko je vzdihnil. »Saj imam vzroka, da sem pobit, stric Viktor. In tudi ti si kriv tega.«

»Jaz?«

»D, ti«

»Kaj sem ti vendar storil žalega?«

Janko je globoko zasopel ter ga pogledal z grenkim očitanjem.

»Ne bil bi smel darj mami tistega čeka, stric Viktor. Ona ne pogrša v tej hiši prav ničesar, niti ne Beatrika ali jaz. Vsega, kar potrebujemo, imamo v obilju. Romana skrbi za nas. In mama ne bi smela sprejeti tvojega čeka.«

Viktor ga je osuplo pogledal. »Za Boga, dragi moj — «

»Ne, ne, ničesar mi ne reci! Mama ni storila prav. S tem, da je vzela denar, je sprejela plačilo za gostoljubje. In jaz sem moral gledati, ne da bi kaj dejal. Ne veš, kako strašen mi je bil ta občutek.«

(Dalje prihodnje)

knjiga samo 30 dinarjev. Potreboval jo bo vsakdo, ker mu bo pri zidanju prihranila lepe vloge, ki bi jih drugače morda brez hanka izdal. Tudi tistim, ki že svoj dom imajo pa bi ga radi izboljšali in napravili udobnejšega bo dobro služila, ker daje dragocene mišljaje, kako se da to doseči. Naroča se pri upravi »Zena in dom«, v Ljubljani, Dalmašnova ul. 10 d.

Iz Rusije se je vrnil po 20 letih preko Maribora 43-letni Huso Mušič iz Zenice, ki je bil 15 let bojničar v Kijevu in ki se je tam kaj poročil. Priporočeval je, da je samo v Kijevu okoli 100 Jugoslovenov, bivših vojni ujetnikov.

Najnovejša država sveta. Namestnik predsednika političnega sveta notranje Mongolije knez Teung je poslal te dni drugim državam brzojavko, v kateri jim sporoča, da je razglašena nova mongolska država Meng Kuo. Brzojavko je podpisal tudi vrhovni japonski poveljnik vseh mandžurskih čet. General Sing Ji Sana je imenovan za poveljnika celotnega vojsništva in je o nem znano, da je bil največji nasprotnik kitajske nankingske vlade. Tako je severna Kitajska postala samostojna država.

Nenavaden dogodek. Banatska vas Jazovo je doživela nenavaden primer poštenja. Neki berač je našel na cesti denarnico s 1600 Din. Denar je takoj odnesel na policijo. Ko so delali zapisnik, pa je privedel stražnik v urad nekega človeka, ki so ga bili v bližnjem gozdu v zadnjem trenutku eneli z drevesa, ker se je zaradi izgube vsega svojega zaslužka hotel obesiti. Doma ima ženo in pet otrok. Denar, ki ga je našel berač, je bil njegov.

Odkritje žarkov, ki nas napravijo nevidne. Čudovita je že stara iznajdba Röntgena, ki je iznašel žarke, ki predro skozi vsako trdo steno. Zdaj poročajo, da je madžarski znanstvenik Pribil odkril žarke, ki z njihovo pomočjo človek postane neviden in napravi nevidno tudi svojo okolico. Prebil je odpotoval v London, da tam izpopolni svoje zanimive poskuse. Pribil je dognal lastnost tistih žarkov takorekoč po naključju. Ko je nekoč v svoji delavnici delal, je zapazil, da so mu nekateri predmeti in celo nekateri ljudje, ki so pravkar stali zraven njega, izginiti izpred oči. Ugotovil je, da se to dogaja vedno znova takrat, kadar te ljudi in te predmete obsevajo neki dolge in

žarki, s katerimi se je bil Pribil pravkar pečal. Zato je začel s temi žarki delati poskuse. Ko je to zadevo že prilično dobro dognal, je povabil večjo družbo strokovnjakov in jim svoje dognanje pokazal. Iznajdba je vzbudila veliko zanimanje.

40 let načelnik gasilske čete. Gasilska četa Dob-Berčičeva je v nedeljo proslavila 40-letnico, odkar posestnik g. Franc Simenc neprekinjeno predseduje četi. G. Simenc se je rodil v Dohu l. 1864. V gasilske vrste je vstopil l. 1894. in bil naslednje leto izvoljen za podnačelnika. Izvoljen za načelnika je v nekaj letih poplačal vse dolgove, ki so nastali v prejšnjih letih z nakupom raznih gasilnih potrebščin. Sprimo velikih zaslug za gasilstvo ga je občinski odbor imenoval za častnega občana.

Gadja zalega. Huso Šehovič iz Dervente znan lovec, se je te dni napotil s svojim psom proti vasi Ljubljani. Ko sta prišla v gozd Siljanovo, je pes začel kopati zemljo pod grmom. Šehovič je sprva mislil, da je pes zavohal jazbeca. Prestrašen pa je odskočil, zakaj zagledal je velik klobčič gadov, ki so se že začeli razvijati. Pobit jih je okrog 50.

Meso sta kradla. Nedavno sta ukradla Pres Karel in Valentinčič Janez iz Trbovelj mlinarju Pircu Antonu v Svibnem pri Radečah okoli 20 kg napol suhega mesa. Misleč, da tatvina ne bo prišla na dan, sta prinesla kos mesa k nekemu posestniku ter mu potožila, da sta žejna. Med tem pa so jim že bili za petami orožniki ter ju na cesti na Jagnjenici aretirali. Priznala sta, da sta z nekim Mariniem od Sv. Jurija pod Kumom in še dvema tovarišema jedla dolgo v noč ukradeno meso, ostalo pa so zakopali v nekem skednju v slamo, kjer je orožniška patrulja našla ostalo meso. Pres Karel je nevaren tat. Okrožno sodišče v Novem mestu ga je iskalo že dalje časa. Tatova sta bila izročena sodišču.

Tople zime v preteklih stoletjih. Letošnja izredno topla zima, ki nam pravega mraza sploh še ni prinesla, povzroča kmetovalcem skrb pred nenadnim valom poznega mraza. Toda izredno mile zime v preteklih stoletjih nam kažejo, da je po topli zimi bila navadno tudi topla pomlad. Leta 1172. je bil januar v Porenju tako tople, da je cvelo vse drevje, v februarju so pa ptice že pletle

gnezda kakor sicer v aprilu in maju. Leta 1289. so ljudje v januarju ob Renu trgali vijolice. Toplo je ostalo tudi vso pomlad in poletje. Leta 1421. so imeli na Češkem tako mlo zimo, da je vinska trta cvela že v marcu, v aprilu so pa že zobali zrele češnje. Posebno toplo leto je bilo 1572., ko so imeli izredno mlo zimo brez vsakega mraza. O veliki noči leta 1585. je zorelo žito na polju. Zime v letih 1607., 1609., 1617. in 1659. so bile sploh brez snega in mraza po vsej Srednji Evropi. Leta 1662. je bila tako topla zima, da sploh ni bilo treba kuriti. Topla zima je bila tudi 1663. Tudi v preteklem stoletju je bilo več toplih zim. V letih 1834., 1846., 1857. in 1859. je drevje zelo zgodaj cvelo in sadje je bilo zrelo že pomladi.

Mrtvo so našli. 56 letna viničarka Vajsbaherjeva Terezija iz Grajene se je te dni mudila na delu pri posestniku Kukovcu Jožefu v Orešju. Ponoči se je Vajsbaherjeva napotila domov. Naslednjega dne pa so staro pogrešili. Ker je od nikoder ni bilo, so jo šli iskat na njen dom in jo našli mrtvo. Zadelo jo je kap.

Založna Slovenke v Zagrebu. Hišnica Marija Kunčeva, doma iz Podgorja pri Kamniku, ki je stanovala v Zagrebu na Strugah, je preteklo dni šla z doma. Njen mož Rudolf je poslovođa v zadrugi knjigovoznici. Ko se je vrnil iz službe, je našel doma pismo, v katerem mu žena sporoča, da gre v smrt, ker ne more več prenašati svoje bolezni. Bila je že dolgo živčno bolna, da ponoči ni mogla spati, in to ji je tako zagrenilo življenje, da je obupala nad njim. Mož jo je iskal pri sorodnikih in znanih, pa je ni bilo nikjer. Ko je pa opazil, da je odšla z doma v copatah, ga je takoj obšla zla slutnja, da si je res končala življenje. Nesrečno ženo so našli mrtvo v Savi. Policijska komisija je kmalu dognala, da je utopljena Marija Kunčeva. Še preden so obvestili moža, je prišel sam na policijo, in ko so mu pokazali utopljeno, je takoj spoznal svojo ženo.

Utopljenec iz Avstrije. V tako zvani Meži na ozemlju katastrske občine Mote je Mura te dni naplavila truplo kakih 50 let starega moža, ki je imel na sebi boljše obleko, obut pa je bil samo na eni nogi. Glavo je imel v tilniku precej ranjeno. V žepu so našli osem šlingov, kar pričča, da je utopljenec iz Avstrije. Istovetnost ni bilo mogoče

DOMA 10

»To je moja teta Zenobija,« je dejala Rozalija. »Z njo se ni zmeraj prijetno pogovarjati.«

»Kaj pa šepetaš?« se je zadržala huda teta nad Rozalijo.

»Rekla sem, da se zdaj ne bi bila tu, če mi ne bi bil nihče pomagal nesti košare.«

»Rajši molči, klepetulja!«

Takrat se ji je pokazala na pragu stara, debela ženska.

»Kaj se pa spet prepirata?« je vprašala Rozalija. »Teta Zenobija je huda, ker sem prepozno prišla, stara mama. Košara pa je bila tako težka ...«

»Je že dobro,« je dobrodušno odvrnila starka. »Požoji košaro v kot in pojdi h kosih. Na ognjišču sem ti ga pustila, da se ne bi shladilo.«

»Na dvorišču me počakaj,« je dejala Rozalija Perini. »Tako se v vsem, potem bova pa skupaj jedli. Če hočeš, si pojdi iskat kruha. Pek stanuje v tretji hiši na levi.«

Ko se je Perina vrnila, je bila Rozalija že v senci pri mizi.

»Kar sedi,« ji je rekla Rozalija. »Kosilo bova delali.«

»Toda ...«

»Le nič se ne brani! Vprašala sem staro mamo, in mi je dovolila.«

»Potem se pa seveda ne bom branila,« je mislila Perina. In sedla je k svoji novi prijateljici.

»Tudi zaradi stanovanja sem jo že vprašala,« je povedala Rozalija. »Vse je že urejeno. Tamle zadaj boš stanovala.«

S prstom je pokazala poslopje z ilovnatimi stenami, ki se je videlo izza hiše. Bilo je staro, že napol razpadlo. Perini se je kar čudno zdelo, kako je mogoče, da se še ni podrla.

»Tam je stanovala moja stara mati, preden si je postavila hišo, ki jo ima zdaj. Veš, ko je bila dojilja gospoda Edmunda, je obilo zaslužila ...«

Pri drugi mizi, ne daleč stran, je sedel neznan moški, štiridesetih let. Nekaj je bral.

»To je gospod Vendit,« je šepnila Rozalija.

Potem pa je kar naenkrat vstala, stopila k njemu in mu rekla:

»Gospod Vendit, tu sem vam privedla dekle, ki zna angleško.«

»Oho!« je vzkliznil možak, ne da bi bil Perino pogledal.

Šele čez nekaj časa je dvignil glavo in se ozrl.

»Ali si Angležinja?« jo je vprašal po angleško.

»Ne gospod, ampak moja mati je bila.«

»Ne da bi se bil še kaj zmenil zanjo, se je spet pogledal v svoje branje.«

Dekleti sta še jedli, ko se je začelo s ceste odrdranje voza, ki se je začel pred hišo ustavljati.

»To bo pa voz gospoda Vulfrana!« je vzkliznila Rozalija in skočila kvčsku. Perina je ostala kar pri mizi in samo pogledala proti žvi meji.

Dva moža sta sedela na vozu: mlajši, ki je vodil konja, ter starec sivih las in bleda obraza. Gospod Vulfran Painsdavoine se je držal pokoncu in je imel na glavi slamnik. Nič ni kazalo, da je že tako star, kakor je prej Rozalija pripovedovala Perini.

Rozalija se je približala vozu in lastnik tovarne je vprašal:

»Kdo pa je?«

»Jaz, Rozalija,« je povedala dekle.

»Pojdi svojo staro mater. Sem naj pride, ker bi rad nekaj z njo govoril.«

Rozalija je odhitela v hišo in se kmalu vrnila s svojo staro materjo, ki je tovarnarja prijazno pozdravila in ga vprašala, kaj želi.

»Zaradi Vašega brata bi se rad z vami pomenil,« je dejal gospod Vulfran. »Pravkar sem bil v njegovo hišo, pa sem dobil tam samo njegovo ženo, ki je bila tako pijana, da nisem mogel z njo izpregovoriti poštene besede.«

»Moj brat je v Amiensu,« je povedala starka, in se vrne šele zvečer.«

»Pa mu povejte, da sem zvedel, da je dal svojo plesno sobo nekim pijancem v najem. Meni to ni všeč in nočem, da bi imeli takl ljudje pri nas kakšne veselice.«

»Če pa je že sklenil z njimi dogovor?«

»Naj ga še razdre, ali pa ga bom jaz postavil pred vrata. V najini pogodbi je napisano, da sme oddajati dvorano samo spodobnim družbam. Nočem, da bi ljudje naš kraj opravljali.«

»Saj imajo tudi druge veselice!«

»Druge, ne pa v Maraucourtu. Nočem, da bi ljudje tu tako propadali, kakor po oko-

ugotoviti. Truplo je moralo ležati že precej časa v vodi, kar je bilo močno razkrojeno. Ljutomerska okoliška občina ga je dala prepeljati na tukajšnje pokopališče, kjer so ga pokopali.

*** V strahu pred želodčno boleznijo si je prerežala vrat.** Mariborsko državno tožilstvo je prejelo obvestilo o žalostni smrti posestnikove žene Marije Ostrčeve v Vučji vasi pri Krževcih. V trenutku, ko je bila s svojo štirinajsto hčerko Emilijo sama v kuhinji, si je z moževim bratovcem prerežala vrat, da se je takoj zgrudila v mlaki krvi in kmalu zatem izdihnila. Mala Emilija se je vrgla na mamico, jo objela in jo klicala. Ko se pa mamica ni oglasila, je jokajoče dekletce steklo na dvorišče, kjer je oče posestnik Jakob Ostrc postal takoj pozoren. Stopil je v kuhinjo, za njim osamljeni otroci. Na tleh je ležala mrtva in nečista njegova žena Marija s prerezanim vratom. Zadnje dni je bila Ostrčeva silno žalostna in tiha. Grizla ji je neka misel, ki jo je stalno nadlegovala, da gorda v njem notranjosti črv ne-ozdravljive želodčne bolezni. V trenutku živčne razkrojenosti je obupala nad življenjem, ki si ga je končala na tako grozen način. Zapuščena žalujočemu možu pet otrok, med katerimi najstarejši šteje komaj 14 let.

*** Žalostna smrt primorskega begunca.** Otroci, ki se vozijo iz Nobrarnih gorc in z Brezovice v ljubljanske šole, so našli te dni v bližnji čuvavnice 650. na progi strašno razmesarjeno moško truplo. Postaini načelnik je takoj uvedel poizvedovanje in pozval na pomoč orožništvo. Orožniška patrila se je napotila na progo in našla povoženca pol kilometra južno od brezoviške postaje v bližini cestnega prelaza, kjer križa cesta Podpeč-Brezovica železniški tir. Ker je povoženčeva glava po čudnem naključju ostala nedotaknjena, so v njem lahko prepoznali železniškega delavca Ravbarja Mišana. Ostalo truplo je bilo popolnoma razbito. Kaj je gnalo nesrečnega v smrt, bo šele ugotovila preiskava. Ravbar Mišan je štel šele 20 let. Svoji mu žive v Tomaju na Krasu.

*** Obлека se ji je vnela.** V nedeljo se je pripetila na meji pri Št. Ilju huda nesreča. Na avstrijski strani se je ponesrečila 19 letna sužena Ivana Zupančičeva. Pri peči se ji je vnelo krilo in je dobila nevarne poškodbe po vsem telesu. Domači so jo v zadnjem

trenutku rešili strašne smrti pri živem telesu. Prepeljali so jo v mariborsko bolnišnico.

*** Smrt zaradi opeklin.** Pri štedilniku se je vžgala 16-letna viničarjeva hčerka Magdalena Grilova iz Krčevine. V trenutku je bila vsa v plamenih in je, prepeljana v splošno bolnico, v groznem trpljenju izdihnila.

*** Skrivnostna smrt.** V Vučji vasi pri Krževcih je umrla nenadne smrti 62-letna proužnikarica Ana Stuhčeva. Pribežala je k posestniku Jožefu Slaviču in plakaje pripovedovala, da jo je doma nekdo s kuhinjsko greblico udaril po hrbtu. Četrte ure za tem je Stuhčeva umrla. Zaradi ljudske govorice glede skrivnostne smrti se je uvedla preiskava. Niso se pa na truplu poškodbe dognali nikakšni znaki poškodbe. Zaslisan je bil tudi zet pokojnice, ki je sicer priznal, da so bili doma s pokojno često spori, da pa je ni nikdo udaril. Vzrok njene nagle in nenadne smrti je najbrž v tem, da jo je v trenutnem razburjenju zadela kap.

*** Umrl je za poškodbami** v mariborski bolnišnici 36letni delavec Jožef Vrhovnik, ki je prišel pri sekanju drevja v Ribnici na Pohorju pod padajoče drevo, pri čemer je dobil usodne poškodbe po vsem telesu.

*** Obešenega za okove** so našli v mariborskih policijskih zaporih 52letnega viničarja Ferdinanda Majcenoviča iz Fram, ki ga je bil stražnik aretirati zaradi prepovedanega šenja orožja.

*** Huda nesreča v tvornici.** V kemični tvornici in prazarni v Gaberju pri Celju so se ponesrečili trije delavci: 42letni Martin Košir z Dobrove, 30letni Karel Podlesnik z Dečkove ceste in 31letni Alojz Trtnik iz Zagrada. Ko so dajali razbeljeni baker v vodo, je krop plusknal nanje. Vsi trije so dobili hude opekline na nogah. Reševalni avto jih je prepeljal v bolnico.

*** Po enomesečnem trpljenju je umrl** v bolnišnici usmiljenih bratov v Kandiji 23-letni trgovski sodelavec pri tvrdki Koren v Črnomlju g. Stanko Koželj iz Mokronoga. Pokojniku je na sveti večer, ko se je vozil iz Črnomlja domov, na postaji Mirni pri vstopu v voz spodrsnilo na stopnicah, da je padel pod kolesa vlaka, ki so mu odrezala levo nogo in roko.

*** Grozna smrt otroka na turbinah.** V Doljem Brdu pri Mežici se je zgodila nesreča, ko je zahtevala življenje 7letna Mlake hčer-

ke posestnika Maksa Pike. Mala Milica se je vrnila v ponedeljek s svetosavske proslave iz šole domov. Mati je v kuhinji sušila jabolka, Milica pa je pobrala peške od sadja ter jih nesla v družbi s šestim bratcem na dvorišče, da bi jih natresla pčam. Na dvorišču je z deskami pokrita vodna turina za pogon kmetijskih strojev. Čs turbine gleda iz lesenega pokrova. Turbina je bila v pogonu, ko je Milica stopila na pokrov, da bi tam natresla ptičkam peške. Ko se je pripognila, se je krilce ovilo okrog vrteče se osi. Ker se vrtila s veliko brzino, je bila obleka v trenutku navita na železu, močna sila je otroka dvignila tak, da je bila glava pri tleh, in z blazno naglico je stroj brusil glavo po lesenem pokrovu. Bratec je odhitel po očeta, ki je turbino ustavil, pa je bilo že prepozno. Smrt je nastopila v nekaj trenutkih.

*** Otroci je umrl za opeklinami.** Dvletni dninarjev sinček Leopold Johan z Javorja se je igral doma v kuhinji okrog štedilnika, prevrnil posodo z vrečim mlekom in se polil po prsih. Fantek je dobil zelo hude opekline. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico, kjer je izdihnil.

*** Pod vlak je skočil** na Ponikvi 21 letni Karel Gorjanc, sin cerkovnika na Ponikvi. Kolesa so fanta strahovito razmesarila. Samomor je izvršil iz nesrečne lubežni.

*** Dvojni umor v Dobravicah nepojasnen.** Pred novomeškim velikim senatom se je v torek zagovarjal železniški čuvaj Anton Pavčič, po rodu iz Sostrega, zaradi obtožbe, da je umoril v Dobravicah železniškega čuvaja Jožeta Kozarja in njegovo ženo Terezijo. Vsa razprava pa je pokazala, da za obdolžitev umora ni zadostnih dokazov. Zaradi tega so sodniki Pavčiča oprostili.

*** Dva v zaporu, tretjega iščejo.** Notica pod tem naslovom z dne 9. t. m. poroča, da je Miha Stangel iz Šmihela pri Novem mestu klical: Da ne bo zamenjave oseb, izjavljamo, da mizarjski pomočnik Miha Stangel iz Šmihela ni istoveten z gori omenjenim Stangelom.

*** Utopljenka z Renk bo ostala pokopana na litjskem pokopališču.** V Renkan pri Zagorju so našli truplo neznane utopljenke, ki so ga odneli najprej v Št. Lambert, kamor so Renke pristojne. V domnevi, da je utopljenka gosna Stuzzičeva, so jo prepeljali

hči. Ali ste mar vs. spujali sami zvočniki? Poskrbite, da bo to urejeno. Zbogom!

»Zbogom, gospod Vulfran.«

Segel je v žep in vprašal: »Kje pa je Rozalija?«

»Tu sem, gospod Vulfran!«

Iztegnil je roko in ji stisnil v pest novce za pol franka.

»To naj bo pa zate!«

»O, hvala lepa, gospod Vulfran.«

Perina ni preslišala nobene besede.

Voz se je odpeljal Rozalija pa se je zmagovalno vrnila k mizi.

»Pomisli, gospod Vulfran, mi je dal pol franka, je vzkliknila in pokazala Perini novce.

»Videla sem,« je odvrnila Perina.

»Bojim se le, da je tudi teta Zenobija videla,« je tiho rekla Rozalija. »Vzeti bi mi utegnili denar in ga spraviti.«

»Mislija sem, da te gospod ne pozna.«

»Kako? Da bi me ne poznal? Sa je vendar moj boter!«

»Pa je vendar vprašal: Kje je Rozalija, ko je bil vendar tik zraven tebe.«

»Seveda, ker ne vidi.«

»Kako ne vidi?«

»Ali ne veš, da je slep?«

»Slep?«

Prav tiho je ponovila to besedo dvakrat ali trikrat.

»Ali je že dolgo slep?« je nato vprašala.

»Že precej dolgo je, kar so mu začele oči pešati in ga bolati, a z bolečin se ni zmenil, tako je bil žalosten zaradi svojega sina. Nazadnje je zbolel in nekega dne je kar na lepem. Kako so bili ljudje takrat vznemirje-

vznemirjeni! Kakšna nesreča bi bila če bi bil moral tovarne prodati ali dati v najem. Pa se to vendar ni zgodilo. Še zmerom dela, kakor bi imel zdrave oči.«

Teda, se je spet pokazala na pragu teta Zenobija.

»Rozalija, ali ne boš hitro prišla, lenoba.«

»Tako bom prišla.«

»Le hitro, ljudje so prišli in jim je treba postreči.«

»Zdaj te moram na res zapustiti,« je tiho rekla Rozalija Perini.

»Name se ni treba prav nič ozirati,« je odvrnila Perina.

Zvečer se torej videla!

In počasi je stopila Rozalija proti hiši.

TRINAJSTO POGLAVJE.

Kaj bo prinesla pr. hodnost?

Po Rozaljinem odhodu bi bila Perina prav rada ostala še pri mizi, saj se ji je zdelo, kakor bi bila doma.

Toda — prav to je bilo! Ni imela pravice ostati tu, kajti to dvorišče je bilo namenjeno uradnikom, ki so stanovali v tej hiši. Za delavce je bilo določeno manjše dvorišče, kjer ni bilo ne klopi ne miz. Tja pa se ji ni ljubilo iti. Zato se je rajši odločila, da pojde malo po cesti.

Toda čeprav je hodila prav počasi, je vendar prav kmalu obhodiла vso vas, ki je bila prav majhna. Videla je, kako jo opazujejo ljudje, in to ji je bilo hudo nerodno. Ko je prišla do tovarne, je opazila na griču v ozadju gozd. Upala je, da bo tu odkrila prostor-

ček, kamor bo lahko hodila v nedeljah na izprehod, ne da bi jo kdo opazoval.

Sla je tja.

Pot ni bila dolga. Čez četrte ure je že zavila med dreve.

Res je bilo tam tako samotno, kakor si je želela. Lahko je legla na mah in gledala od onod pod seboj vso dolino. Čeprav je iz očetovega pripovedovanja vas prav dobro poznala, se je vendar med zavitiimi ulicami nekoliko zmedla. Zdaj, ko je gledala vas z visokega, jo je videla spet tako, kakor si jo je zamisljala, ko se je pogovarjala na potovanju z materjo o njej in kakor jo je tako pogosto videla v vročinskih sanjah, kakote kot oblubljen kraj, kjer se ji bo naposled spet nasmehnila sreča.

Zdaj je prišla v kraj, ki je tako dolgo hrepenela po njem. S prstom je lahko pokazala na vsako hišo, na vsako cesto.

Tik pod njo, onstran vasi je gledala ogromne tovarne, ki so danes počivale.

Med vsemi starimi hišami se je zlasti ena razlikovala od vseh drugih. Povsod okoli so bili vrtovi in parki. To je bil grad gospoda Vulfrana, o katerem ji je bila Rozalija toliko povedala. In nedaleč stran je bilo nekoliko starejše poslonje, kjer je stanoval gospod Vulfran, preden se je bil preselil v grad Ribnik. Je bil za to hišo in obširen vrt. Koliko ur je preživel njen oče ob tem ribniku! Tu je slišal od vaščanov vse tiste lepe pravljice, ki jih ji je bil pripovedoval, ko je bila še majša.

Sicer pa se ni Perina ukvarjala samo s svojimi sanjami. Ni si domisljala, da je čas njene preizkušnje že končan. Še dolgo ne! Čeprav je bila že skoraj trdno prepričana,

v Litijo, a domači so ugotovili, da utopljenka ni Stuzijeva. Ko so nesrečno najdenko pokopali na našem pokopališču, se je zgledil pri nas neki Ljubljanečan, ki je že več dni pogrešal svojo sestro. Po kosu obleke, ki so jo imeli na sodišču, je spoznal, da je utopljenka njegova sestra Sekirnikova Jožefa od Sv. Eme na Štajerskem. Prvotne govorice, da bodo nesrečno Emo izkopali in prepeljali domov na Štajersko, nimajo podlage. Ostala bo pokopana na litijem pokopališču. Pokojna Ema je bila krasotica in je šla brzkone v smrt zaradi nesrečne ljubezni.

* **Pet požarov v eni vasi v teku enega meseca.** V Zgornji Jablanah pri Cirkovcah je bilo v približno enem mesecu že pet požarov, katerih vzroki še do danes niso pojasnjeni. Zadnja dva požara sta se naglo zvrstila. Komaj je pogorelo gospodarsko poslopje posestnika Zafošnika, že je naslednjo noč nastal ogenj pri posestniku Horvatu. Uničil je lepo gospodarsko poslopje. Nevarnost pa je bila tudi za sosednja poslopja zaradi vetra. K sreči so gasilci iz Škol takoj prihiteli na pomoč. Orožniki najvestneje preiskujejo vzroke.

* **3800 Din iz žepa.** Gostilničar Ivan Lipar iz Selnice je kupoval v Mariboru vino. Ko se je na povratku ustavil v Kamnici, je hotel v neki gostilni plačati zapitek, pa je s strahom opazil, da mu je izginila iz žepa listnica s 3800 dinarji.

* **Družinski oče je v pijanosti padel na nož.** Viničar Ivan Gajšek in njegova žena sta bila uslužbena kot viničarja pri posestniku Kazimiru na Majskem vrhu v Halozah. Kako po večini vsi viničarji, sta tudi ona dva živela trpko življenje. Družina se jima je večala od leta do leta in zdaj sta morala preživljati osem otrok. Seveda je v siromašni viničarski hiši kruto gospodarilo pomanjkanje. Strd od skrbi je mož iskal tolažbe v pijaci. Vselej, kadar je pijan prikolovratil domov, se je znašel nad ubogo ženo in ji v pijanosti tudi grozil z nožem. Predzadnji ponedeljek zvečer je prišel Gajšek spet močno vinen domov. Na lepem je začel napadati ženo najprej s psovskami, takoj nato ji je zagrozil z odprtim nožem. Sirota je v smrtnem strahu bežala iz viničarije v bližnji gozdček, mož z odprtim nožem pa za njo. Naenkrat se je v jarku spotaknil in te-

lebnji tako nesrečno na tla, da se mu je nož zasadil do ročaja v prsi. Šele naslednje jutro so viničarji Menšek, Vidovič in Marok našli Gajška mrtvega ob jarku. Orožniki so bili takoj obveščeni o dogodku in so uvedli preiskavo. Dognali so, da je bil Gajšek res žrtev nesrečnega naključja.

* **Stradajoči obsojenec.** Svetožar Lukič je bil v Požarevcu obsojen zaradi uboja na domstno ječo. Huda kezen ga je zadela zaradi tega, ker je izvršil krvavo dejanje, ko je bil pogojno izpuščen iz kaznilnice, v katero je bil prišel tudi zaradi prelihanja krvi. Zaradi prvega uboja je bil obsojen na pet let in po treh letih so ga, ker se je v kaznilnici vzorno obnašal, pogojno izpustili. Mož se je vrnil v svojo vas s trdnim namenom, da začne novo življenje. Usoda pa je hotela, da je v kratkem zagrešil nov zločin, spet v sporu zaradi zemljišča. Profesor beograjskega vseučilišča dr. Marković je Lukiča spoznal, ko je bil prvič v kaznilnici. Preučil je njegov značaj ter izrekel o njem: »Lukič je silno občutljiv v pogledu svoje časti in silno ga razburi tudi najmanjša krivica«. Ta občutljivost je Lukiča privedla v zapor. Profesor dr. Marković se je za Lukiča zelo zanimal in prišel do prepričanja, da bi bil Lukič v drugih okoliščinah vsega zaupanja vreden človek. Ko je za vedno izgubil svobodo, je Lukič začel odklanjati v požarevski kaznilnici hrano. 63-dnevno stradanje je bilo izraz njegove nepremagljive volje. Tako dolgega stradanja, od katerega ga ni mogel nihče odvrti, pa Lukič ni prenesel in je umrl.

* **V vrečo ovito enoletno hčerko je izpostavila 43 letna viničarka Elizabeta Kelčeva z Velikega vrha v Halozah.** Bilo je to lani septembra. Otroka je izpostavila v bližnjem vinogradu. Otrok pa se je zbudil in začel jokati. Jok je slišala neka žena, ki je otroka spravila v hišo. Te dni se je Kelčeva morala zagovarjati pred malim senatom v Mariboru. Izgovarjala se je na siromaščino, češ da ni mogla otroka preživljati. Obsojena je bila na štiri mesece zapor.

* **Oprostitev policijskega stražnika.** Pred sodnikom celjskega okrajnega sodišča se je zagovarjal policijski stražnik Gašparič Jan iz Celja, ker je decembra lanskega leta na Bregu ob železniški progi obstreliš posestnikovega sina Rakuna Ivana z Rečice ob Sa-

vinji. Rakun je bil tisto noč v mestu aretiran in priveden na stražnico, odkoder je pa kmalu pobegnil. Stražnik Gašparič, ki je bil na Bregu v službi, je videl Rakuna, kako je bežal, in misleč, da ima opraviti z navadnim zločincem, ga je pozval naj obstoji. Ker pa Rakun tega ni storil, je za njim streljal in ga lahko telesno poškodoval. Stražnik Gašparič je bil pri razpravi oproščen vsake krivde in kazni z utemeljitvijo, da je rabil orožje, kakor predpisuje zakon.

* **Vlom v zidnico.** Na hribu pri Stopičah so neznanici vlomili v zidnico posestnika Jazca Murca. Odnesli so poleg vina, ki so ga pretočili iz sodov v pletence, tudi obke in perilo posestnikovega sina Alojzija, ki je pri vojakih, dalje puško dvocevko, več mernikov semenske koruze in nekaj žganja.

* **Ranerjeva izpuščena na svobodo.** Pred štirimi leti je vso mariborsko javnost razburil zločin Ranerjeve, ki je na Pobrežju s sekuro ubila svojega moža. Prvotno je bila obsojena pred mariborskim okrožnim sodiščem na 12 let robitve. Kazen pa ji je bila v prizivnem postopanju znižana na osem let. Ranerjeva je morala v žensko kaznico v Begunjah, kjer je predsedala štiri leta trde pokore tako vzorno, da so ji odpustili nadaljna štiri leta, in se je zdaj vrnila po izgubi svojega posestva k sorodnikom v Zrkvčih.

* **Sin je zažgal očeta.** Nedavno noč je gorelo pri posestniku Francu Petercu v Dravljah. Ogenj mu je uničil skedenj in hlev. Peterca ima 80.000 Din škode, zavarovan je pa le za 51.000 Din. Domneva, da je ogenj začetil zločinska roka, je bila pravilna. Polica je po požaru zaslišala Peterčeve in ti so povedali, da je takoj, ko je začelo goreti, nekdo tekel od gorečih poslopij. Stari Peterca je menil, da je zažgal njegov sin Anton, s katerim sta bila že dalje časa sprta. Posestvo Peterce je cenjeno na dober milijon, a Tone je dobil pred leti za doto samo 2500 Din. V prepričanju da se mu godi krivica, je zasovražil očeta. Nedavno ga je doletela še nesreča, da je izgubil službo. To ga je še bolj potrl, že itak zrahliani živci so ga pogladi v obup, da je zažgal iz maščevanja Antona, ki je na policiji požig priznal, so zapri.

da ji ne bo manjkalo kruha, še vendar ni dosegla vsega, kar ji je bila mati naročila. Poškati mora še svoj dom, svoje drage!

Kdaj jih bo dobila?

Kje?

Kako jo bodo sprejeli, ko jim bo povedala, čigava je?

Ta vprašanja so ji težila dušo kakor težak kamen.

Ali bo našla pri njih to, kar išče?

Se nečesa se je spomnila. Mati ji je naročila, naj čaka, da jo bodo spoznali po njenih delih ne pa po njenem rodu. Najprej mora pokazati, kaj zmore, šele potem lahko pove, kdo je.

Ali bo to zmogla? Ali bo imela dovolj moči, da se bo izkazala, kakor je pričakovala njena mati?

Najpametnejše se ji je zdelo, da si napravi načrt, kaj bo storila. Toda tu so jo čakale nove težave. Saj ni vedela, kaj bo delala tu v kakšnih razmerah bo živela. Da, če bi bilo materi usojeno, da bi bila prišla z njo do Maraucourta, ona bi že znala urediti, da bi bilo vse prav. — Toda njena uboga mati počiva v samotni zapuščenosti na širnem pariškem pokopališču.

Tako je zdaj ona, sirota, čisto sama v svetu in nima ljubeče roke ki bi ji hotela in mogla pokazati pravo pot do uspeha.

Ob teh žalostnih mislih so jo obile solze, čeprav je bila pogumna in le zaupala sama vase. Vsa se je prepustila svoji žalosti in začela je ponavljati besede, ki jih je že tolikokrat ponovila, kar je zapustila materin grob:

»Mamica, ljuba mamica! ...«

In kakor bi jo bile te besede potolažile, je vstala in obup jo je v trenutku zapustil.

»Do konca se bom borila! ...«

Samo te besede si je rekla. In spomnila se je materinih poslednjih besed, tistih, ki so ji še vselej vrile pogum:

»Vidim te — vidim te srečno.«

Ali ne vidijo umirajoči dosti več, kakor je dano videti živim? Ali ne vidijo oni tudi v bodočnost, ki je nam smrtnikom zakrita s črnimi, nepredirnim zastorom?

In zakaj ne bi bila še nekoč srečna? Po vseh težavah, po vsem trpljenju: Saj ima varuha! Mater, mrtvo mater, ki bedi nad njo. Mater, ki jo je obvarovala takrat, ko je že mislila, da bo vsega konec, dabo od lakote in utrujenosti umrla, mater, ki jo je privedla v ta kraj, kjer prebivajo njeni sorodniki.

Dolgo je ostala v svojci zatopljena. Ležala je na kupu marjetic. Odtrgala je najbližjo in začela trgati drobne lističe.

In govorila je, kakor bi bila pripovedovala samji sebi:

»Posrečilo se mi bo - ne - malo - napol - čisto - sploh ne. ...«

In tako je trgala lističe, dokler jih ni ostalo še prav malo.

Koliko? Ni jih hotela prešteti, kajti če bi jih bila preštela, bi bila tudi že vedela odgovor. Čutila je, kako ji utripa srce. Naposled pa se je le odločila in nadaljevala.

Zadnji lističi.

»Posrečilo se mi bo - ne - malo - napol - čisto!«

To ji je rekel zadnji listič!

In hkratu je potegnila rahla sapica skozi

njene lase, mimo njenih ustnic. Zdelo se ji je, da jo je poljubila materina duša, tako nežno, kakor nikoč, ko je še živela.

ŠTIRINAJSTO POGLAVJE.

Prva noč pri Rozalijini babici.

Naposled se je Perina odločila, da bo zapustila gozdček. Mračilo se je že in iz ozke doline so se začele dvigati megle. Tu in tam se je že zasvetila kakšna luč iz teme.

Prav nič strah je ni bilo, ko je stopala v dolino. Saj je imela zdaj vse, kar si je želela. Prenosišče mehko posteljo. In jutri bo že delala, da ji ne bo treba več skrbeti, kaj bo dala v usta.

Ko je prišla na vas, se ji je zdelo, da je postalo razgrajanje še huje. Gostilne so bile še polne kakor prej in ljudje še dosti bolj pijani. In koliko gostiln je bilo! Najmanj iz vsake tretje hiše se je slišalo prepevanje.

Kar je hodila po svetu, je videla že dosti pijancev, toda toliko, kakor tu, jih ni bilo še nikjer.

Ko je prišla na dvorišče, kjer je opoldne z Rozalijo jedla, je opazila za mizo gospoda, ki je bil že opoldne tam. Bil je gospod Venčit, ki je nekaj prav vneto prebiral. Na mizi je imel luč in okoli nje je plesalo na kipe več in mušic. Toda to ga očitno ni motilo. Ko je prišla Perina mimo, je samo od strani pogledal. Ko jo je spoznal, jo je po angleško vprašal kje je bila.

Povedala mu je, da je šla v gozd na izprehaj.

»Čisto sama?«

(Dalje prihodnjič)

* **Nasilnež pod ključem.** Te dni je neki možak razgrajal najprej v Stari Loki in potem še v Škofji Loki. Predno pa se je prav zavedel, kaj se godi okoli njega, je bil že za zapah okrajnega sodišča. Medtem so prišle na dan reči, ki kažejo, da so pravega zaprli. Pavšič Martin, kakor se možak piše, se je potikal dopoldne omenjenega dne pri Bergantu in je tamkaj ukradel služkinji Kalanovi Ivaniki volneno jopico. Orožniki so mu dodelili skromen prostor v občinskem zaporu, kjer je začel tuliti kakor blazen. Med razgrajanjem je razbil okno s šipami vred in pločevinaste cevi pri peči. Tudi pri zasliševanju na orožniški postaji se ni pomiril. Zagovarjati se bo moral pred sodniki.

* **Štiri žrtve pretepaške bitke.** Pri posestniku Levičniku Ivanu, na Mestnem vrhu je nedavno zvečer več deklet in fantov pomagalo luščiti bučnice. Ko so delo končali, je gospodar prinesel vina in jim zagodel na harmoniko, da so se fantje in dekleta zasukali. Pozneje se jim je pridružila še skupina fantov iz bližnje vasi, med katerimi je bil hlapec Strmšek Vinko iz Janežovcev. Obe družbi sta se kmalu začeli gledati pisano in že je posadil kočarjev sin Adolf Pavko z Mestnega vrha Strmška pod kap. Za njim je odšla tudi njegova družba in se čez nekaj časa vrnila oborožena s koli. Ker pa so našli vrata zaklenjena, so jih vrgli iz tečajev in navali s koli na družbo. Pavko videč nevarnost je pograbil v veži sekuro in udaril s torim koncem Strmška po glavi, da je obležal v nezavesti. Strmškovi fantje so nato napadli Pavka. Eden ga je ustrelil v pleča, drugi pa ga je še udaril s motiko po glavi, da se je zgrudil na tla. Oba nevarno poškodovana fantja so prepeljali v bolnišnico, dva ranjenca pa sta ostala v domači oskrbi. S sirovo pretepaško bitko se bo bavilo še ptujsko sodišče, ki ima s podivjanostjo moške mladine v ptujski okolici sploh neprestano opravka.

* **Sleparček.** Mali kazenski senat v Mariboru je obsodil 25-letnega krojaškega pomočnika Josipa Jelena, doma iz šoštanjske okolice, na poldrugo leto robije in izgubo častnih državljskih pravic za dobo dveh let, ker je izdajajoč se za zastopnika tvrdke »Silesia« iz Novega Sada osleparil kakih 50 oseb za zneske od 50 do 100 d'narjev.

* **Rokovnjaštvo v Betnavskem gozdu.** V teku 14 dni so bili izvršeni kar štirje roparski napadi v gozdu. V četrtek zvečer je neki delavec komaj ušel ropariu, ki je skočil iz grma predenj s klicem »Življenje ali denar«, enega zadnjih večerov pa je postal žrtev najbrž istega roparja siromašen hlapec. Že v mraku je pribežal v Pichovo gostilno na Teznu hlapec Henrik Zupančič iz Razvanja ter med g'asnim (okom) pripovedoval, da so ga na cestnem križišču pri Betnavskem ribniku oropali. Neznani moški mu je strgal zavoj, ki ga je nosil pod pazduho, ter zbežal v gozd. V zavoju je imel Zupančič oblogo, ki si jo je kupil v mestu za težko prisluzene in prihranjene d'narje.

* **Jozko Bevc obsojen na 14 mesecev zapora.** V Ljubljani se je pred malim senatom vršila v ponedeljek razprava proti dentistu Jozku Bevcu iz Ljubljane, ki je bil obtožen, da je kot dentist zlorabil več deklet, da je kršil javno pravnost in da je izdeloval in širil nenravne slike. Obsojen je bil pa le zaradi zlorabe treh deklet na 14 mesecev zapora in na povračilo stroškov. Zaradi drugih očitkov je bil oproščen.

* **V Oblakih je prizadejal orožniku nevarne poškodbe ob priklki neke veselice 23letni posestnikov sin Anton Matjašič.** Matjašič je sedel te dni na zatožni klopi pred mafij senatom v Mariboru, ki ga je obsodil na tri leta in štiri mesece robije in triletno izgubo častnih državljskih pravic.

* **Aretacija ponarejalca poštinih nakaznic.** Pretekli petek so v Ptuj aretirali 35letnega Bena Alterja, ki je ponaredil več poštinih nakaznic in z njimi dvignil pri mariborski pošti 15.000 D'n. Izročili so ga mariborski policiji, ki je Alterja zaslišala in ki ga

Kmet, svetnik Franc Gorčičan:

Peš po Franciji pred 40 leti

Od Turina sem šel peš do Cariguana. Od tam pa s tramvajem preko Saluzzo do Cune. Od tega kraja naprej, ki sem ga zapustil 3. avgusta sem hodil peš ves čas, dokler nisem stopil zadnjega oktobra v službo. Od Cune do Fontane je tridesetdeset kilometrov. Vso to pot sem premeril v enem dnevu. Med Limono in Tendo vodi cesta skozi 3 km dolg tunel.

Ob francoski meji pri Fontani, me je ustavil suražnik. Ni bilo dovolj, da sem mu pokazal svoj potni list. Vse žepne sem moral obrniti. Pokazati sem mu moral tudi, koliko imam denarja. Če bi tega ne imel, bi me bil zavrnil nazaj. Od Fontane sem prišel preko Ventimiglije v prosluli Monaco. Obiskal sem seveda tudi Monte Carlo kjer pa je bilo v tem času vse prazno in mrtvo. Ogledal sem si prekrasne vrtove in nasade, igralnico pa samo od zunaj okoli in okoli, ker je bila zaprta. Prenočil sem zelo slabo, ker so mi delali roji stenice nezaželeno družino.

Drugi dan sem jo krenil preko Nizze in prišel v Antibes. Ti kraji so že tisočkrat opisani, zato rečem le eno: prekrasni so. Ogledal sem si v Antibesu kmetijsko šolo, kjer so se pečali največ z vzgojo cvetlič, kar me ni tako posebno zanimalo.

Iz Antibesa sem krenil v Cannes, za kjer sem imel pisno na g. Tilijs. Bil je to mlad mož, absovent kmetijske šole, ki je služil pri nekem vrtnarju. Prav tedaj, ko sem se zglašil pri njem, je preseval kup mešanca skozi mrežo. Vzel si je dopust za popoldan in me vodil po okolici. Prenočil sem pri njem. Stanoval je v neki prazni, napoli podrti hiši ob pokopališkem zidu. Za večerjo nama je spekel ovčje zrezke. Kako voličke so razlike v običajih in prehrani od kraja do kraja in od naroda do naroda! Po vsej Franciji se dobta dnevno v vsako gostilni od najprostejših do najimenitnejših domač zajec in ovčja pečenka. Kolikor sem spoznal

delavskih družin, vsaka se je bavila z zajčerejo. Kako imenitno in na koliko načinov znajo zajca pripraviti! Zakaj neki se pri nas ta reja ne more tako razširiti in udomačiti?

Tudi si je vse sam kuhal in tudi pospravil. Uvidel sem, da mi ta pač ne more kaj prida svetovati, kaj šele pomagati, saj je bil v podobnem položaju kakor jaz. Nekaj let po mojem prihodu sem bil v Slovenijo, kjer je dobil službo v Kutjavi pri Ptuj pri g. Wimmerju. Namčil se je popojnoma našega jezika in je umrl pred leti, kot oskrbnik Kleuškovih vinogradov v Radgoni.

Od Cannesa sem potoval do Frejusa nad 35 km po zelo pusti in žalostni pokrajini. Gotovo imajo ti kraji zelo slabe učitelje. Znano je namreč, da imajo velik delež na zanesljivosti in zanesenosti pokrajine vprav slabi učitelji prav tako, kakor se da iz zanesljive črede sklepati na slabega pastirja.

Imel sem pa tudi jaz slabe učitelje. Kot ljudje so bili dobri in pošteti, niso pa imeli daru, da bi se učenci mogli od njih kaj prida naučiti. Nekateri so bili mehke dobričine. Kakor v mehki zemlji m'š, tako se zaredijo pod mehkim vodstvom lauh. Najboljši toda pogosto tudi najslabši dar narave je dobro srce in mehkost.

Prav posebno pri slovenščini smo sleparili profesorja. Otroci se pač ni pri pameti, kdo bi mu štel to v greh. Ko sem čez dolga leta pisal članke in prevajal knjige, tedaj sem se še zavedel, kakšno krivico nam je storil profesor dobričina.

Za rastlinstvo sem imel povsod slabe učitelje. Učili smo se na pamet kaj raste v Aziji, Avstraliji, Afriki in Ameriki. Kako bi bil srečen in zadovoljen, ko bi namesto njih poznal v naravi vsaj vse rastline, ki rastejo samo v moji domači občini Višnjanu.

(Nadaljevanje sledi)

bo izročila sodišču. Ko je bila namreč sled za krivcem že precej jasna, so Alterju postavili past, v katero se je pri nameravanem dvigu nadaljnjih deveh tisočakov ujel. Priznava dejanje in se zagovarja z brezposelnostjo.

* **Tri smrtno žrtve nestrokovnega ravnanja.** Neki krojaški mojster v Mariboru se je začel baviti z izdelovanjem dežnih gumijastih plaščev, ki jih je dobavljal trgovinam. Pri tem delu se uporablja bencol, ki izloča silno nevarne pline. Delavnice morajo biti opremljene s posebnimi varnostnimi pripravami, ki te pline izločujejo, da niso delavcem nevarni. Takih priprav pa v omenjeni delavnici ni bilo, in zdaj so se pokazale strahotne posledice. Štiri delavce so prepeljali v bolnišnico, kjer je umrl najprej Ivan Konec za posledicami zastrupljenja. Pomočnik Anton Horvat se je bolan napotil domov v Dravograd, kjer ga je tudi zatekla smrt. V bolnišnici je potem umrl še tretji delavec, Stanko Klobčar, pa tudi ostali, ki so jih spravili v bolnišnico, še niso izven nevarnosti. V celem je devet oseb v nevarnosti. Oblastva so odredila preiskavo.

* **Vlomilec Pešec na varnem.** V zapore mariborskega okrajnega sodišča so prepeljali nevarnega vlomilca in strehovalca mariborske okolice in Slovenskih goric, zloglasnega 29 letnega Franca Pešca, ki je bil svoj čas mizarski pomočnik in ki po svoji drznosti in številu vlomov v ničemer ni zaostajal za znanim Košajncem. Neštete orožniške postaje so ga iskale zaradi drznih vlomov in tatvin, ki jih ima na vesti približno 20.

* **Skrivnosten požigalec.** V Podgorju pod Goro Oljko so v treh kratkih presledkih zgorela tri poslopja. Vsakrat je nastal požar ob 23. in to pred praznikom ali pred nedeljo. Čudno je, da so imeli dvakrat prav na ta ve-

čer tudi mrljica v bližini. Prvi požar je bil na večer pred sv. Štefanom, ko je zgorela hišica in se je 90 let stara ženica komaj rešila iz ognja. Slabe tri tedne za tem je gorelo kakih 100 korakov od prvega pogorišča oddaljeno gospodarsko poslopje čevljarja Robide. A 25. januarja ponoči je zgorel v bližini vinski hram Brez dvoma gre za požigalca, ki ga bo treba razkrinkati.

* **Umor s sekuro v Savinjski dolini.** Te dni so našli 75 letnega preužitkarja Avgusta Golavška, po domače Steflaka, pred zidnico v njegovem vinogradu v Megojnicah pri Grižah umorjenega. Golavšek je stanoval v zidnici. Očitno ga je morilec napadel spečega. Vse kaže, da se je razvila med njima obupna borba, v kateri je stari Golavšek podlegel. Morilec mu je zvezal roki na hrbtu in zamašil usta, nato pa mu je s strohovitim udarcem, najbrž s sekuro, preklal lobanjo. Orožništvo iz Zalca je uvedlo obsežno preiskavo.

PREKMURSKI GLASNIK

Smrt drvarja pod bukvijo. V Cubru v Prekmurju so podirali staro bukev. Pri tem je 45letni viničar Matija Vihar prišel po nesrečnem naključju pod vejevje, ki ga je s tako silo podrlo na tla, da je nezavesten obležal na tleh. Ponoči pa je umrl za smrtnimi poškodbami.

Deček žrtev eksplozije. V bližini domače hiše je našel 14letni posestnikov sin Matija Turner v Veliki Polanč naboj, ki ga je neseš v sobo in začel pregledovati in razstavljati, stra, ji je hotel prikriti svojo najdbo in je pritisnil naboj k sebi. Toda v tem trenutku se je naboj razpočil in deček je obležal v krvi na tleh. Ponesrečen deček je kmalu zatem umrl za stranimi poškodbami. Sestri se k sreči ni nič pripetilo.

Iz popotnikove torbe Moravske novice

Vlom in tatvina — Najdba utopljenca

Moravče, februarja.

Na Vrhpolju pri Požarju so imeli nedavno ponoči neprijeten obisk. Tatovi so iz trgovine odnesli denar s predalom. Predal so našli drugi dan izprazen pod kozolcem. Izginilo je tudi več baterij za električne žepne svetilke in precej cigaret in druge drobnjarije.

Nekaj dni pozneje pa je bilo vlomljeno v trafiko pri Sv. Trojici. Zlikavci so se lotili tatvine posla v nedeljo zjutraj med prvo mašo, ko je bila lastnica trafike v cerkvi. K sreči je lastnica vzela s seboj večjo vsoto denarja, zato so vlomilci našli v predalu le nekaj drobiža. Zmanjšali pa so ji zalogo tobaka in cigaret, tako da znaša skupna škoda kakih 500 Din. Domnevajo, da so obe tatvine izvršile iste osebe, za katerimi moravski orožniki pridno poizvedujejo.

Posednica Kumarjeva z Gorice je minili četrtek pregledovala travnik ob Drtiščici, ki je bil prejšnje dni poplavljen, in je med grmovjem kraj potoka našla mrtvega moškega, ležečega na trebuhu. Ljudje, ki so se pričeli zbirati na obrežju, so dognali, da je utopljenec občinski ubožec, slaboumni Janez Štebel, ki so ga že nekaj dni pogrešali. Nesrečnik je najbrže zašel ponoči v naraslo strugo, ki sega pod Belnekom pri Drtiji prav do ceste in bi bilo potrebno, da bi se tamkaj postavila ograta, ali na je siromak prostovoljno šel v vodo, saj je zmerom nadlegoval ljudi za mišnico, ki bi ga rešila bednote življenja.

Strašen umor v Metliki

Metlika, februarja.

V noči na nedeljo so budiki Metličane pretresljivi kliči na pomoč in slišala sta se tudi dva strela. V jutrnih urah so odkrili zločin, ki ni nič manj strašen od onega, ki je bil pred meseci izvršen v Dobravicah. Čevljarški pomočnik Tone Žugelj je bil tako pogumen, da je šel v ranih urah proti kraju, odkoder so ponoči prihajali obupni kliči. Na gričku v Selici je znana Golobičeva zidanka. V njej je stanoval priklen in splošno znan zidar Jakob Pečar, siromak brez premoženja, a pošteniak od nog do glave. Ljudje so mu radi pomagali in mož se je s pomočjo dobrih ljudi in priloženosti dela za silo preživljal. Tone Žugelj ga je našel v kolu, pokritega z ruho in suknjo, le noge so mu molele izpod odeje. Ko je odstranil pokrivalo, je videl grozen prizor. Mož je bil oblečen samo v spodnje perilo, obraz je imel ves krvav, kolke razbite in ni več kazal znakov življenja. Najbrž je v strahovitih mukah, ko so ga napadli z gorjačo, klical na pomoč toliko časa, dokler ga ni zločinec ubil s strelom v glavo.

Vsa Metlika je razburjena in ugrabljena, kdo bi utegnil biti morilec. Sumijo celo njegovega sina Marjana, ki je italijanski državljani pa se nekje potika. Umorjeni ga je nekoč ovadil, da je kradel in je bil zaradi tega tudi kaznovan. Zato mu je grozil in tudi drugim pripovedoval, da ne bo dal prej miru, dokler ga ne spravi s tega sveta. Po prestani kazni je šel v Italijo in pravijo, da se je zdaj vrnil, ker bi moral iti sicer v Abesinijo.

Drugi dogodek, ki je isto noč vznemiril Metličane, je bil drzen vlom v trgovino Ivana Vallavca, kateremu so vlomilci odnesli usnjatih izdelkov za 20.000 Din in izginili v temno noč. Ljudje so pripovedovali, da so ponoči čuli ropot avtomobila, ki je privozil blizu trgovine in zato je verjetno, da so se vlomilci pripeljali z njim in naložili nani ukradeno blago. Nekateri domnevajo, da sta oba zločini v zvezi.

NAŠI NA TUJEM Slovenci v Ameriki

Cleveland, januarja.

Pred dobrima dvema letoma so spoznali porotniki v Clevelandu Franceta Basaja za krivega roba in ga obsodili na 25 let ječe. Njegov brat Maks je pa dosegel, da je istih 12 porotnikov zdaj podpisalo izjavo, da je France nedolžen. Porotniki sami prosijo oblastva, naj Basaja takoj izpuste. Basaj je bil prvi obsojenec v državi Ohio, ki se je podvrget operaciji z nekim aparatom, ki dožene, ali človek laže ali ne. Vsa oblastva se strinjajo v tem, da je aparat dognal, da Basaj ni lagal in da je nedolžen. Med tem se je že tudi našel pravi krivec, toda Basaj še sedi v ječi. Take so pač v Ameriki razmere.

V bližini Geneva se je smrtno ponesrečil Janez Oblak iz Ripleya. Peljal se je proti Clevelandu z avtomobilom, ki se mu je med vožnjo prevrnil. Oblak je dobil tako hude poškodbe, da je že čez eno uro v bolnišnici izdihnil. Štel je šele 25 let.

Veliko sleparstvo s hranilnimi knjižnicami so odkrili v Clevelandu. Oblastva so že nastopila proti sleparjem. Med žrtvami so tudi Slovenci Avgust Kovač, Franc Mohorič, Peter Cigetič, Franc Perme, Marija Hrastar, Rudolf Hrovat, Andrej Kočevar, Marija Mervarjeva, Janez Šporar in Fred Majzec.

Umrli so v Clevelandu Janez Nemanič, star 56 let, doma iz Bele Krajine, Janez Gartner star 61 let doma iz Mirne na Došenjskem, odkoder je prišel v Ameriko pred 35 leti in Viktor Župančič star 44 let doma iz Dvora pri Žužemberku, odkoder je prišel v Ameriko pred 28 leti. V Elwabiku je umrl Franc Jaklovič, star 65 let. Na farmi pri Chisholmu je umrla Margareta Tanko stara 54 let. Zapustila je pet sinov in pet hčera. Pri kopanju v Buenos Airesu je utonil Franc Kostič, ki je prispel v Argentino pred štirimi leti. V Milwaukeeju je umrl v bolnišnici Janez Klun star 62 let, doma iz Dolenje vasi pri Ribnici, odkoder je prišel v Ameriko pred 35 leti. V bolnišnici v Canonsburgu je umrl Janez Tomžič star 42 let, doma iz Koritnice pri St. Petru. V Ameriki je bil 15 let. V Clevelandu je umrl France Prijatelj star 62 let, doma iz Lebiča pri Ribnici, odkoder je prišel v Ameriko pred 36 leti. V Stantonu je umrl Franc Pervišek star 63 let, doma iz Zagorja ob Savi. V Milwaukeeju je pobrala pljučnica Franca Limonija. Pokojnik je štel 57 let in je bil doma iz Doba pri Domžalah, odkoder je prišel v Ameriko pred 28 leti. V West Allisu je umrla vdova Ana Jeraj stara 64 let, doma z Rečice v Savinjski dolini, odkoder je prišla v Ameriko pred dobrimi 30 leti. V istem kraju je umrl Jože Bašeli star 51 let, doma z Dolenjskega. V Ameriko je prišel pred 32 leti. V Sheboyganu je umrla Jospina Pirčeva, rojena Bukovčeva, stara 25 let. Rodila se je v Ameriki. V Chicagu je umrl Luka Skala.

Iz Buera (Nemčija) nam pišejo: Naše Jugoslovensko delavsko društvo je imelo 19. januarja obdarovanje otrok. Prisrčna zahvala zveznemu predsedniku g. Bolhi, ki nam je pripomogel do prireditve. Istega dne se je tudi ustanovilo Jugoslovensko žensko narodno društvo v Bueru. Pri ustanovitvi je bila navzočna zvezna predsednica ga. Korentova. Za predsednico je bila soglasno izvoljena naša priljubljena ga. Anažija Rosmanova. Buer-Mitte, Königgrätzerstrasse 20. Zahvala, da se je to društvo ustanovilo, gre tudi gg. Rosmanu in Brenku. Zelimo mnogo uspeha vrlim ženam in dekletom.

Iz Westerholta (Nemčija) nam pišejo: Jugoslovensko narodno društvo je priredilo 18. januarja božično obdarovanje otrok. Prireditelj sta obiskala tudi zvezni predsednik g. Pavel Bolha in naš prijatelj novinar g. Kiel s soprogo. Lepa hvala delavnemu g. zveznemu predsedniku za pomoč.

BANKA BARUCH

11, Rue Auber, Paris (9^e)

odpremlj denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem denarnem kurzu Vrši vse bančne posle najkulantneje Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune. Belgija: št. 3064-64. Bruxelles; Francija: št. 1117-94. Paris, Holandija: št. 1458-66. Ned. Dienst; Luksemburg: št. 5967. Luxembourg — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice. 56

ŽENSKI VESTNIK

Za kuhinjo

Dušeno meso. Kos govejega mesa (3/4 kile) dobro potolci in osoli. Dobro zmešaj žlico sirovega masla, eno sesekljano sardelo, malo naribane limonove lupinice, zelenega peteršilja in drobnjaka. V meso vreži z ostrim nožem več lukenj in vanje namaži zmešano sirovo maslo. V kozi razbeli mast in propaži eno drobno zrezano čebulo, podloži meso na čebulo, dodaj nekaj zrn popra in dva zrezana korenčka. Kozo pokrij in duši, da se meso zapeče. Ko je zapečeno, prilij po žlici rumenjak in rdečega vina. Meso večkrat obrni in ko se sok poduši, prilij spet malo vina; tako duši, da postane mehko. Nato deni meso na topel krožnik in ga zreži na poljubne kose, na sok pa potresi dve žlici moke. Ko moka porumeni, po potrebi še malo zalij z vročo ali z juho (in ko dobro povre, pretlači na zrezano meso in daj z makaroni na mizo).

Čajni kruhki. Mešaj četrto ure en rumenjak, žlico olja in žlico gorčice, potem primešaj sok pol limone, eno drobno sesekljano čebulo, sedem dek sardel in dve trdo kuhani jajci. Čebulo, sardele in jajca prav drobno sesekljaj. Ozko štruco belega kruha nareži na kose, za prst debele. Vsak kos pomaži s sirovim maslom in namaži po maslu zmešano zmes. Kruhke zloži na plitev krožnik in daj s čajem na mizo.

Krušna torta. S hlebčka belega kruha, ki pa naj bo en dan star, previdno obreži vso skorjo in ga počez prereži na tri ali štiri enake dele. Prvi del pomaži s sirovim maslom in obloži s kuhano, v tenke kose narezano gnetjo (namesto gnetja lahko naložiš narezano klobaso). Položi drugi del na gnet, jo spet pomaži s sirovim maslom in nadevaj s trdo kuhanimi in v plošče zrezanimi jajci. Položi tretji del kruha na jajca, ga pomaži s maslom in nadevaj z bolgarskim sirom. Šir zreži na tenke kose. Zdaj položi še četrty del na sir, stisni vse skupaj, položi gor lesen krožnik in ga malo obteži. Mešaj, da narase, osminko kile sirovega masla, tri pretlačene sardele (sardele malo izperi, sicer so preslane) in štiri rumenjake. S tem komaži torto po vrhu in ob straneh. Če ti masla še kaj ostane, ga nabrizgaj po torti. Potem torto še okraši s tanko narezanimi kumarčami, kaperli, v obročke narezanimi in trdo kuhanimi jajci, obročki sardel in s sličnim. Tudi redkvice lahko položiš na vrh. Tako pripravljena torta na stolu na hladnem vsaj dve uri, sicer se ne da lepo rezati. Zrežeš jo pa kakor navadno torto.

Praktični nasveti

Kako opereš prešite odeje. Prešito odejo namakaj dva dni v deževnici. Potem jo ožmi, položi v mlačno milnico, kateri pa dobro tlači (ne menčaj). Če je milnica podobro tlači (ne menčaj). Če je milnica postala zelo umazana, jo menčaj. Nato odejo dobro izperi v mlačni vodi. Zadnji in predzadnji vodi primešaj po eno pest navadne soli, da se barva odeje poživji. Nazadnje odejo dobro ožmi in v senci in na prepihu posuši. Likati je pa ne smeš, zato

odejo, ko jo daš sušit, dobro in ravno nategn, zavrnavaj ni tako obesi na vrvi, da bo ravna visela. Pripravi jo na goste s kljukicami.

Zamazane preproge, če so že stare, operi v milnici, v čisti vodi dobro izperi in posuši. Daj jih sušit tako, da bodo ravno vsele na vrvi. Ko je preproga še vlažna, jo položi na čista tla ali mizo, ležbo zgladi z rokami in tako posuši. Preproge likati ni dobro! Če je pa preproga še bolj nova, jo je škoda prati. Pa jo takole očisti: Stepeno preprogo položi na čista tla ali mizo. Platneno krpo namoči v bencin in briši po preprogi vedno v eni smeri. Pazi in delaj to zunaj in ne v bližini ognja! Očiščeno preprogo potem obesi na zrak, da se posuši in izenbi duh po bencinu.

Program radia Ljubljane

od 9. do 16. februarja

Nedelja, 9. februarja: 8.00: Telovadba (Ciril Soukal) 8.30: Napoved časa, poročila, objava sporeda. 8.45: Klavir in harmonij (Melita Gnjezdova in Dimitrije Kaškarov); vmes gosli in čelo (na ploščah) 9.45: Versko predavanje (gosp. doktor Ciri! Potočnik). 10.00: Prenos cerkvene glasbe iz mariborske stolnice. 11.00: Jugoslovenska glasba (radijski orkester) 11.40: Otroci pred mikrofonom (vodila bo Venceljova). 12.00: Reportaža z olimpijskih smučarskih tekem v Garmisch-Partenkirchenu. 12.45: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. 15.00: Kmetijska ura: Ravnanje z vinom (ing. Flego). 15.20: Kar imamo, to vam damo (plošče po željah). 16.00: Gospodinjstva ura: Meso in tolažje v kmetijskem gospodinjstvu. III. del (Anica Lazarjeva). 16.15: Ura lahke glasbe (Viški šramel). 17.00: Razvoj slov drame (VIII. ura): uvodno predavanje, nato dr. Josipa Vošnjaka »Lepa Vida« (izvajali bodo člani radijske dramske družine). 19.30: Nacionalna ura. 20.00: Napoved časa, poročila, objava sporeda. 20.15: Večer zdravic (prenos iz Maribora); bo izvajalo pevsko društvo »Maribor«. 22.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda. 22.15: Radijski jazz.

Ponedeljek, 10. februarja: 12.00: Valček za valčkom (plošče). 12.45: Vremenska napoved, poročila. 13.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. 13.15: Veseli domači napravi (plošče). 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaji. 18.00: Zdravniška ura: O zastrupljenju krvi (dr. Bogomir Magajna). 18.20: Citraški orkester igra (plošče). 18.40: Kulturna kronika: Ob 75-letnici dr. Matije Murka (profesor Tine Debeljak). 19.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila. 19.30: Nacionalna ura. 20.00: Koncert godalnega kvarteta. 21.30: Operni spevi (plošče). 22.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda. 22.15: Radijski orkester.

Torek, 11. februarja: 11.00: Šolska ura: V kraljestvu dolenskega Krada — reportaža (Vojko Jagodič). 12.00: Razni pevski zbori (plošče). 12.45: Vremenska napoved, poročila. 13.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. 13.15: Odlomki iz zvočnih filmov (plošče). 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaji. 18.00: Leharjeve operete (radijski orkester). 18.40: Filozofsko združeno gospodarstvo (dr. France Veber). 19.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila. 19.30: Nacionalna ura. 20.00: Prenos opere iz Zagreba (v I. odmoru glasbeno predavanje — Vilko Ukmar, v II. odmoru napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda).

Sreda, 12. februarja: 12.00: Orgle (plošče). 12.45: Vremenska napoved, poročila. 13.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. 13.15: Operetni venčki (plošče). 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaji. 18.00: O škrahtih in cvetkah (plošče). 18.20: Otroška ura:

Zvitorepka mora pred sodbo (člani ljubljanskega gledališča). 18.40: Biografija slovenskih šolnikov (Etlbin Boje). 19.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila. 19.30: Nacionalna ura. 20.00: Prenos iz ljubljanske opere (v I. odmoru glasbeno predavanje — Matija Bravničar, v II. odmoru napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda).

Četrtek, 13. februarja: 12.00: Sinfonične suite (plošče). 12.45: Vremenska napoved, poročila. 13.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. 13.15: Zabavna ura (radijski orkester). 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaji. 18.00: Koncert za naše malčke (radijski orkester). 18.40: Slovenščina za Slovence (dr. Rudolf Kolarič). 19.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila. 19.30: Nacionalna ura. 20.00: V. ura slovenskih skladateljev: Josip Klemenčič (koncert dijaškega zbora škofovskih gimnazij iz St. Vida nad Ljubljano). 21.00: Skladbe iz založbe Bosworth, Leipzig (izvaja radijski orkester). 22.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda. 22.15: Podoknice in uspavanke (plošče).

Petek, 14. februarja: 11.00: Šolska ura: Higijensko predavanje (dr. Slava Kristan-Lunačkova). 12.00: Iz Dvořakovih orkestralnih skladb (plošče). 12.45: Vremenska napoved, poročila. 13.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. 13.15: Havajske kitare (plošče). 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaji. 18.00: Ženska ura: O ženskem studiju na ljubljanski univerzi (Olga Grahoričeva). 18.20: Grieg: Peer Gynt, I. suite (plošče). 18.40: Delavsko združništvo (Češnovar Slavko). 19.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila. 19.30: Nacionalna ura. 20.00: Kar želite, to dobite (plošče po željah). 20.30: Vesela božja pot — veseloigra (po Roseggerjevi noveli priredil Hamik; poslovenil dr. Šmale; izvajali bodo člani ljubljanskega gledališča). 21.30: Za ples in dobro voljo (plošče). 22.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda. 22.15: Ruski sekstet.

Sobota, 15. februarja: 12.00: Plošča za ploščo — napev v napev. 12.45: Vremenska napoved, poročila. 13.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. 13.15: Plošča za ploščo — napev v napev. 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaji. 18.00: Na delopust (radijski orkester). 18.40: O strnjenem puku (Bratko Rudolf). 19.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila. 19.30: Nacionalna ura. 20.00: Pereča zunanje politična vprašanja (dr. Alojzij Kuhar). 20.20: Po slavni ribniški dolini (pester večer, spisal je in vodil bo g. Jakob Žvan). 22.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda. 22.15: Ura plesne glasbe (izvajal bo radijski jazz; pevске vloške bo pela Carmen Antičeva).

ZANIMIVOSTI

Dve desetletji na neznanem rajsko lepem otoku

Ameriška ladja »Oregon« je blizu otočja Fanninga, ki leži v Tihem morju in spada pod angleško oblast, kakih 150 km severozahodno od otoka Palmire odkrila doslej docela neznan otok. Na tem na novo odkritem otoku so Američani zdaj razvili ameriško zastavo. Poleg domačinov so našli na otoku tudi štiri ameriške mornarce, ki so jih že 19 let pogrešali in so jih že davno imeli za mrtve.

Ameriški mornarji z »Oregon« so se silno začudili, ko so med merjenjem morja nedavno v daljavi zagledali obrise otoka, ki ga doslej ni bilo zarisane na nobeni karti. Tako so

pluli proti otoku, da se prepričajo, ali jih morda ne vara kaka fata morgana. Res so zagledali pred seboj pravi otok, pokrit s krasnimi palmovimi gaji. Ko so jadrali okoli otoka, so zapazili, več rjavopolnih otočanov, ki so začudenim strmeli v ladjo.

Ko so Američani zmerili globočino morja na tistem kraju, so prepeljali s čolnom na otok nekaj svojega moštva in več znanstvenikov, med njimi tudi ameriškega profesorja, ki je znal jezik Polinezijcev. Ta je v njihovem jeziku pozdravil otočane. Toda kljub temu so se le težavno sporazumeli, ker otočani govorijo svoje narečje, med katerim je pomešano vse polno ameriških besed.

Po daljšem pogovoru so Američani izvedeli, da ob otoku še nikdar ni pristala kaka ladja. Nato so otočani vodili goste v kočjo, narejeno iz listja in lubja. V tej kočji je stanoval poglavar otočanov. Toda veliko je bilo začudenje Američanov, ko so v kočji spoznali tega poglavarja po rodu Američana. Tudi poglavar sam se je čudil temu obisku, a ni bil prav nič vesel. Očitno se je bal, da ne bodo zdaj njegovi rojaki, ko so že prišli na otok, napravili konec mirnemu življenju. Kako je prišel na otok, je opisal svojim rojakom takole:

Malo nas je ostalo živih od posadke ameriškega parnika »Sheridiana«, ki je leta 1916, na vožnji iz San Franciska v Avstralijo zašel v silni vrtinec ter se potopil sredi Tihega morja. S tremi tovariši sem se rešil na splav in na njem na ta otok, kjer so nas miroljubni otočani zelo prijazno sprejeli. Od tistega časa živimo tu in se prav nič ne pritožujemo. Vse, kar nam je potrebno za življenje, nam nudi narava, ki je nad vse bujna. Živimo kakor v raju, zaradi česar smo ta otok krstili za Modri raj. Ničesar se bolj ne bojimo kakor tega, da bi se naše mirno življenje nehalo. Zato odkrito povem, da mi ni ljubo, da nas v tem miru motite.

Zanimivo je bilo, da so Američani celo svoje rojake težavno razumeli. Med tem ko so otočani od njih prevzeli polno ameriških besed, so pa ameriški ponesrečenci od otočanov prevzeli več divjaških izrazov. Med tem so prihiteli tudi oni trije Američani, ki pa so bili še manj vpljudni kakor njihov poglavar. Zanimalo jih je le to, kako se je končala svetovna vojna.

Ko so ameriški mornarji prosili svoje rojake, naj jim povedo, kako se pišejo, so jim oni trije odgovorili: »Zakaj naj bi vam povedali svoja imena? Kaj bi vi počeli z njimi? Saj se nikdar več ne mislimo povrniti v Ameriko, od katere ne prošimo nobene pomoči. Le sitnosti bi imeli, če bi ljudje doma izvedeli, da smo še živi. Če boste oblastvom naznanili, da ste nas tukaj našli, ne pozabite tudi povedati, da prisrčno želimo, naj bi nas tudi v prihodnje pustili pri miru.«

Učenjaki z »Oregon« so upoštevali njihove želje in niso več šliji vanje. Pač pa so jih povpraševali, kako se na otoku Modrem raju živi. Posrečilo se jim je naposled, da so dobili nekaj podatkov, ko so rojakom poprej sveto obljubili, da jih v bodoče ne bodo več nadlegovali.

× Kako dočakamo 200 let. Pariški list »Quotidien« poroča iz Tokia: o zanimivem receptu nekega japonskega zdravnika, po katerem lahko dočaka človek 200 let. Mož pravi, da to ni posebno težavno, treba se je samo strogo držati njegovega recepta. Recept se glasi takole: Bodi čim več na zraku. Meso jej samo enkrat na dan. Vsak dan se kopaj v zelo topli vodi. Nosi lahko platneno obleko. Spi nad šest ur, toda ne nad sedem in pol ure, v temni sobi pri odprtih oknih. Vsak sedmi dan počivaj. Vdovci in vdove naj se poročijo. Nikar se ne jezi in ne razburjaj. Možgani ne smejo biti nikoli preobteženi. Govori malo in če le mogoče, tudi čelaj malo. Ne glede na to, da si nekateri nasveti japonskega zdravnika nasprotujejo, so drugi za navedne zemljane tako nemogoči, da ta recept zanje sploh ne pride v poštev. Morda se da tako živeti na Japonskem, pri nas se ne da.

× **Pravda za sto milijonov dolarjev.** Že dalj časa se vodi na Moravskem pravda za ogromno dediščino. Gre za 100 milijonov dolarjev, ki jih je pred sto leti zapustil predsednik družbe zlatih rudnikov Astorije John Emeric. Upravo tega imetja je poveril ravnateljstvu družbe, določil je pa, naj zapuščino čez sto let razdelijo med njegove bližnje sorodnike. Med tem so ugotovili, da se je mož imenoval prav za prav Jan Imrich in da je bil doma iz Prusankov na Moravskem. Potomci njegovih sorodnikov ali vsaj ljudje, ki so se izdajali za takšne, so se javili iz Madžarske, Avstrije, Nemčije in Čehoslovaške. Pred kratkim bi bili morali baje neki dozdevni dediči iz Porenja dobiti pet milijonov dolarjev iz te zapuščine, a izkazalo se je, da z Imrichom sploh niso bili v sorodu. Med tem so ugotovili, da bivajo pravi dediči na Moravskem. Med njimi je tudi stolni kamonik Kubin iz Olomouca. Družba Astoria je tem dedičem ponudila zdaj poravnavo, vendar pa nočejo ti ničesar slišati o tem in zahtevajo izplačilo celotne dediščine.

× **Košček aluminija je izdal morilca.** Pred nekoliko dnevi so našli na polju v Herfordshireu v Angliji truplo neznanega moškega. Ubit je bil s štirimi strelji iz samokresa in oropan. Hudo deževje, ki je vladalo tedaj, je zabrisalo vse sledove za zločincem, košček aluminijaste pločevine so našli detektivi nedaleč od trupla. Po vsem videzu je bil košček pločevine robne obloge stopnic pri avtomobilu. Ni bilo niti verjetno, da je to v kakšni zvezi z umorom, a detektivi so vendarle vzeli ta košček s seboj. Na večer po odkritju umora se je pojavila v londonskih listih vest o manjši prometni nezgodi. Neki avto je bil zavozel v robnik hodišča in je pri tem lahko ranil nekega moškega na nogi. Navzlic temu, da je bila videti vest brezpomembna, je neki detektiv zasledoval to reč in je ugotovil, da je imel avto, ki je povzročil nezgodo, robne stopnice obložene z aluminijasto pločevino, na eni izmed stopnic pa je košček tega roba manjkal, in prav tja je spadal tisti kos pločevine, ki so ga našli blizu trupla. Ko so prišli lastnika avtomobila, je izpovedal, da je bil voz tistega dne dal na razpolago prijatelju, trgovcu Johnu Nashamu. Tega so zaslišali in je po daljšem času priznal, da je povabil nekega Fisherja na izlet z avtomobilom. Ta Fisher ga je bil baje zelo oškodoval in zato ga je zvalil na to pot, da ga umori in izropa. Trajalo je komaj deset ur, da so po odkritju zločina odkrili tudi morilca.

× **Brezova kopel proti trganju.** V nekem norveškem zdravniškem časopisu sporoča dr. Ovigstad, da je med Laponci našel posebne vrste kopeli proti revmatizmu. Te kopeli z velikim uspehom porabljajo tudi na severnem Norveškem. V vreče nabere svežega brezovega listja, ki ga potem razgrnejo po bolnikovi postelji. Na to sveže listje leže bolnik in ga domači z listjem vsega zadelaajo. Le glava gleda iz listja. Najprej začne bolnika po vsem životu silno srbeti, da komaj prenaša srbež. Kmalu pa to preneha in bolnik se začne potiti. Pot kar v curkih lije iz bolnikovega telesa in trganje začne ponehavati. Treba pa je breze osmukati še pred kresom, ko listje še ni docela razvito in posamezni listi na gorenji strani še imajo nekaj bel prah. Ta prah je namreč tista snov, ki najbolj pomaga. Kogar trga, naj poskusi ta recept, kadar bo listje.

× **Ogenj bljuvajoči tanki.** Pozornost vzbujajoč članek je prinesel neki ameriški list o sestavi novega tanka, ki se označuje kot »ogenj bljuvajoči tank«. To označbo je razumel tako, da bljuva iz svojega žrela ognjene jezike. Že med svetovno vojno so bili znani tako zvani metaoli ognja, pri katerih se je iz dolge cevi sipala na sovražnika gorljiva tekočina, ki se je pri padcu vnela. Ta iznajdba se je zdaj izpopolnila na ta način, da se pridrti na tanku. Med tem ko se tank giblje naprej, se valj pred njim gost ognje-

ni val, ki sega lahko do 100 m naprej. Deset takšnih tankov lahko povzroči požar in ogenj v jarku, ki ima dolžino 1 km. Soglasno mnenje ameriških strokovnjakov je, da je novo mortalno vojno sredstvo v obliki bljuvajočih tankov strahotnega učinka. V bodoči vojni bodo ti tanki imeli odločilno vlogo.

× **Velikanska ruska bojna letala.** V Rusiji grade ogromna vojaška bombna letala. Imela bodo po šest motorjev, 12 strojnih pušk in brzostrelni top srednjega kalibra. Razen tega bodo lahko nosila do 5000 kg bomb. Posadka letal bo štela po 50 mož. Če pa bi Rusija dobila letalsko oporišče v Srednji Evropi, bi odtod s temi letali lahko dosegla obalo Atlantskega morja. Zato bodo ta letala predstavljala v primeru kakšnega oboroženega spopada velikansko nevarnost za sovražnika in lahko postanejo nevarna vsej Evropi.

× **Nad 200 rudarjev v gorečem rudniku.** V indijskem rudniku Ihari se je pripetila velika nesreča. Rudnik je začel zaradi eksplozije metana goreti. V tem času je bilo okrog 300 rudarjev na delu pod zemljo. Le 70 rudarjem se je posrečilo rešiti, vse ostale je zajel v rovu ogenj. Reševalno moštvo je sicer takoj šlo na pomoč, toda do večera so rešili samo 20 hudo ranjenih in strašno opečenih rudarjev, vsi ostali so zgoreli v rudniku.

× **Ženo in služkinjo je umoril.** V Angliji imajo te dni najstrošnejšo sodno obravnavo, kar jih pozna angleško sodstvo zadnjih let. Zlostin junak je indijski zdravnik dr. Ruxton, obtožen, da je razrezal trupli svoje žene in svoje služkinje. Bilo je v začetku oktobra, ko so letoviščarji blizu Lancastera na Skotskem našli 45 z motvozom prevezanih zavojčkov, v njih pa ostanke človeških trupel. Policijska preiskava je dognala, da gre za dve ženski trupli, da je morilec obrazil svojih žitev spahi, zaradi česar ju ni bilo mogoče spoznati, in da je dr. Ruxton iz Indije, praktični zdravnik v Lancastru, v istem času pozabljal sporočiti policiji, da sta izginili njegova žena in služkinja Rogersova. Zdravniška so takoj aretirali in prišli je pred poroto. Njegov zločin je skoro jasen, toda po angleških zakonih ne more biti brez neposrednih dokazov nihče obsojen. Ker so izpovedale vse priče obtoženo za obtoženca, je dr. Ruxtona dočela zaslužena kazen. Obsojen je bil na 20 let hude ječe.

× **Kraljica morskih roparjev v rokah pravice.** Iz Sangaja poročajo, da so te dni ob južni kitajski obali prišli kraljico morskih roparjev Sue Nakavuro, ki je več let strahovala vse obrežje na Daljnem vzhodu. Sue Nakavura je bila učiteljica, od tega poklica pa se je kmalu poslovila in jo popihala z nekim kitajskim potnikom v Fučav, kjer se je zaljubila v morskega razbojnika Šen Paj Lina. S tem se je začela njena pustolovska pot. Z njim vred je strahovala vso južno kitajsko obalo, napadala obrežne ladje in manjše kraje ob obali. Bila je izvrstna strelica in naпослед je sama prevzela vodstvo ladje morskih roparjev. Drzno in lepo deklet so spoštovali vsi morski roparji. Nedavno se je vrnila v Evropo, nato pa nazaj v Fučav. Med tem je bila obrežna policija razglašala njeno tolpo, njo samo pa takoj po prihodu aretirala. Prepeljali so jo na Japonsko, kjer pride pred sodnike, ki ji govorijo bodo milostni.

× **Od slaščice se debelijo.** Dandanašnja ženska moda se navdušuje za vitkost. Zaradi tega se take ženske, ki hočejo ostati vitke, izogibljajo vseh jedil, ki povzročajo, da se človek zdebili. Kakor poročajo ameriški listi, je voditeljica newyorške državne gospodinske šole imela dovolj časa, da je izračunala, kako posamezne slaščice debele. Izračunala je, da mora ženska, ki je pojedla samo en bombon, hoditi cel kilometer daleč, da uniči bonbonove sladkosti. Ženska, ki je pojedla malo porcije smetane, mora 600 m daleč korakati, če se noče zdebiliti zaradi tiste

smetane. Katera pa je pojedla tablico čokolade, mora takoj iti 6 km daleč, če noče, da se bo zaradi tiste čokolade zredila.

× **Popotnik je ustrelil dva letalca zaradi zavarovalnine.** Pred kratkim se je v severnoameriški državi Arkansasu ponesrečilo veliko potniško letalo, pri čemer je bilo ubitih 17 ljudi. Preiskava je zdaj dognala, da je nesrečo menda povzročilo sleparstvo z zavarovalnino. Letalo ni padlo zaradi tega, ker bi se bil zlomil propeler kakor so prvotno mislili, ampak je nesrečo povzročil nek popotnik s svojim zločinom. Ta mož, ki policija njegovega imena še poče izdati, se je pred kratkim dal zavarovati za 100.000 dolarjev. Ko je policija to ugotovila, je dala truplo tega moža, katerega so našli ležati tik zraven obeh letalcev, posebno skrbno preiskati. Pri tem je policija dognala, da je ta popotnik z reoliverjem ustrelil oba letalca, da bi letalo padlo na zemljo. Prav nič ga ne pekla vest pri misli, da bo zaradi njegovega zločina umrlih tudi 17 življenj drugih potnikov. Mož je hotel z nesrečo povzročiti svojo smrt, da bi žena po njem dobila veliko zavarovalnino. Oblasti bodo preprečile, da bi bil grdi zločin poplačan.

× **3600 let staro okostje dekleta.** Kakor poročajo danski listi, so na Danskem izkopali več starih grobišč. Danski starinsovciki so pred nekaj tedni na Jutlandu izkopali tako zvani »hunski grob«. V tem grobu so našli dobro ohranjeno žensko okostje, katero so prepeljali v København, da ga bolj natančno preiščejo. Učenjaki danskega narodnega muzeja so sedaj dognali, da je to okostje dekleta, ki je ob svoji smrti šlo kakih 18 let. Nenavadno dobro ohranjeni so lasje in zobje. Zraven okostnjaka so našli zlate okrasne predmete, ki se da še dobro razločiti. Iz tega okostja je razvidno, da je mrtvo dekle spadalo med visoke sloje. Dekletova obleka je narejena iz dolgega volnenega krila, ki se vije od ramen do pet in je na plečih okrašeno z velikimi kosi medvedove kože. To krilo je prepasano s pasom, na katerem je vdelan fin glavnik iz rogovine. Kakor so zgodovinarji ugotovili, izvira okostje iz bronaste dobe, torej nekako iz časa okrog 1700 pred Kristusom. Okostje kaže, da je bilo dekle nenavadno veliko.

× **Niagarski slapovi zamrzli.** Iz Kanade poročajo, da je silen mrzli val zajel vso deželo. Ob Belu reki v Ontariju so 24. januarja imeli 41 stopinj mraza. Polno cest je bilo zametenih. V Quebec so prihajali vlaki z zamudami po 12 ur. Niagarski slapovi so vsi zamrzli. V severnih krajih Zedinjenih držav je hud mraz. V treh dneh je v 16 državah zamrznilo 129 ljudi. Mraza je bilo te dni 35 do 49 stopinj. Mesto Milwaukee, ki slavi po svojih pivovarnah, posebno trpi zaradi mraza, ker zaradi hude zime niti ne morejo razpošiljati piva. Zaradi sile zime je bilo mnogo požarov. Ljudje so po hišah kurili ognje, da bi se ogreli. Na ta način so nastali požari, katere pa je bilo zaradi mraza težavno gasiti. Pri teh požarih je zgorelo 15 ljudi. Na severu newyorške države so zgorele kar tri vasi naenkrat.

× **Kako letajo metulji.** Naravoslovna znanost se že dolgo peča za življenje metuljev. Kakor poročajo ruski listi, so v Moskvi ustanovili znanstveni zavod, ki se peča le z metulji. Zavod vodi naravoslovec, ki že četrto stotletje proučuje gosenice in metulje. T. zdravnik in naravoslovec, dr. Perskinij, je na primer ujel metulje ter jih zaznamoval z majhnimi barvastimi črticami. Nato jih je spet izpustil, da bi dognal, ali bodo še leteli in kako daleč bodo prišli. Učenjaku se je posrečilo ugotoviti, da metulji prelete tudi 500 km, ker so tako zaznamovanega metulja našli 500 km daleč od kraja, kjer profesor stanuje. Dr. Perskinij se je pečal tudi z vprašanjem, ali je mogoče, da bi metulji iz vročih krajev živeli v Rusiji. Pri tem preučevanju je imel velik uspeh. Zdaj je dobil na razpolago od države zavod, kjer bo te reči lahko z večjo vneto in z manjšimi težavami proučeval.

Zakaj bolijo kurja očesa?

Kurja očesa so kakor trn, ki je s svojim ostrim in trdim koncem zaboden v nežno meso Vašega nožnega prsta. Čevlji tiščejo kakor nož ostri konec kurjega očesa na občutljive živce. Živci prenašajo strašno bolečino k mozgu, tako da postane življenje trpljenje, hoja pa prava muka.

Kako se odpravijo bolečine?

Dajte svoje uboge, izmučene noge v toplo vodo, kateri ste pridalili toliko Saltrat Rodella, da je dobila videz mleka. Kisik se osvobodi in dova zdravi solni vneto kožno tkivo. Kurja očesa in ožuljena koža se omehčajo, bolečine pa naenkrat prenehajo. Prav dobro se boste počutili in hoja vam bo pravi užitek.

Kako se odpravijo kurja očesa?

Napravite tako skoz tri dni Saltrat Rodella omehča kurja očesa in žulje do korenin, da jih lahko brez bolečine odstranite s prsti. Otekline prenehajo, žulji pa izginejo, da lahko nosite za celo številko manjše čevlje. To dokazujejo mnoga prostovoljna priznanja, ki jih dobivamo od vseh strani. Uspeh Saltrat Rodella je gotov. Po neznatni ceni je naprodaj v vsaki lekarni.

MALI OGLASI

Lisiče kože in kože divjačine prevzame v strojenje, barvanje in izdelavo po nizki ceni L. Roth, krznarstvo, Ljubljana, Mestni trg 5

NE ODLAŠAJTE! Takoj sedite in pišite na »Družinski tednik«, Ljubljana, Tyrševa cesta 29/Da, da Vam pošlje brezplačno začetek romana »Njena velika ljubezen«, dokler je še na zalogi.

HIŠICO

z vrtom, trafiko in branjarijo pri celjskem parku naprodaj. Cena 32.000 Din. Obrežna cesta — Celje.

JABLUS — JABOLČNIK

Ako boste imeli pijačo za domačo rabo premalo, naročite že zdaj »jablus« — snov, iz katere naredite zelo okusen jabolčnik ali hrškovec, ki se izborno meša z vsako pijačo. Gl. zastopstvo »Jablus« — Renier, Podčetrtek.

BREZPLAČNO

dam v najem lepo posestvo s stanovanjem tistemu, ki mi na vknjižbo posodi 15.000 Din. Na upravo lista pod »Ob rogaški progii«.

POSOJILA

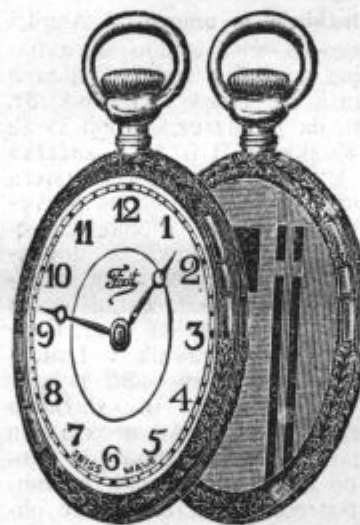
vezano na štednjo in večletno mesečno odplačevanje, dobi vsaka kredita zmožna oseba. Brezplačno zavarovanje za primer smrti. Banka i štedionica, d. d., Krapinske Toplice. Glavni zastopnik za dravsko banovino

RUDOLF ZORE,

Ljubljana, Gledališka ulica 12. Pismeni odgovori za 3 Dn znamke.

× Petdeset let v ječi. Italijanski listi priobčujejo zanimivo poročilo o delavcu, ki je bil leta 1887. kot 24letni mladenič obsojen zaradi umora svoje žene na dosmrtno ječo. Spravili so ga na otoček Pianoso v italijanski kazenski koloniji, kjer dela v rudniku. Tam lomijo tudi znani marmor. Celih 50 let je živel med kaznjenci. Te dni so ga pa izpustili kot 74letnega sivolasnega starca. Kralj ga je pomilostil, ker je bilo njegovo vedenje vseh 50 let vzorno. Ko so ga z otočka Pianose prepeljali z ladjo v Livorno in je po 50 letih zagledal današnji svet ni hotel verjeti svojim očem, saj ni poznal nobene pridobitve našega stoletja. Avtomobila in elektrike se je silno bal, o telefonu in letalih pa sploh ni imel pojma. Tudi sedanjega italijanskega denarja ni poznal. Najgloblji vtis so napravile nanj ženske, o katerih pravi, da so se od leta 1887. najbolj izpremenile. Niso se pa izpremenile samo ženske obleke, temveč tudi ženske same. V starih časih so veljali dolgi ženski lasje za največji kras ženske glave, zdaj je pa narobe. Ženske se zdaj javno pudrajo in barvaajo, zahajajo v kavarne in kinematografe, kade kakor moški, enako kakor moški se udeležujejo politike, skratka ženske so se v zadnjih 50 letih najbolj izpremenile.

NOVOST Samo Din 49-50

St. 62.300. Anker-ura
Pravi švicar. stroj
Dobra kvaliteta, lep
kromirani okrov
S pisano garancijo
Din 49-50

St. 62.301. ura s
osvetljenimi kazalci
in številnicami.
(Radium)
Din 59-50

Iskustvene cenil. ki
za vas pošlje sa-
stroj in poštno
prosto

H. SUTTNER
LJUBLJANA 6

Lastna protoko-
lirana tovarna
ur v Švici

BOLNI NA PLJUČIH!

TISOCI ŽE OZDRAVLJENI!

Zahtevajte takoj knjigo o moji novi umetnosti preuranjevanja ki je te marsikoga rešila. Ona more poleg vsakega načina življenja pomagati, da se bolezen hitro premaga. Nočno znojenje in kašelj prenehata, teža telesa se zviša ter po popolnjeni stasoma bolezen preneha.

RESNI MOŽJE

zdravniške vede potrjujejo prednost te moje metode in jo radi priporočajo. Gimnazij začnete s mojim načinom prehranjevanja, tem bolj.

Popolnoma zastoni

dobite mojo knjigo, iz katere boste izpali mnogo koristnega. Ker ima moj založnik samo

10.000 komadov za brezplačno razpolaganje, pišite takoj, da se boste mogli tudi Vi prirediti med one srečnike.

Zbiralnica za pošto:

ERNST PASTERNAK

Berlin S. O.

Michaelkirchplatz 13. Abt. Z 491

Za smeh in kratek čas

NELJUB OBISK

Služkinja: »Gospa, prišla je stara žena, odložila obleko, stopila v salon, ne da bi povedala ime! Edino s prstom je potegnila preko pohištva, kakor da išče prah!«

Gospa: »Križ božji! To je mati mojega moža!«

PO OVINKIH

A: »Priatelj, prednje kolo pri tvojem avtu je razrezano!«

B: »Seveda, ker sem vozil čez steklenico.«

A: »Pa je nisi prej zapazil?«

B: »Kako, ker jo je mož imel v žepu.«

DOLG RAZGOVOR

Šef: »Malo dolgo ste govorili po telefonu, gospodična!«

Uradnica: »Bil je to poslovni pogovor.«

Šef: »Že dobro, gospodična, toda prihodnjič vam ni treba naših klientov nagovarjati s srčkom.«

PONESREČENO OPRAVIČILO

Gospodar (gostu): »Skoda, da niste prišli malo prej, moja žena je pravkar odnesla kavo.«

Jurček: »Tako naglo jo je nesla, da je razbila skodelico.«

MODER MOŽ

Zena (ljubčku): »Mož mi je brzojavil.«

Ljubček: »Kaj pa?«

Zena: »Brzojavka se glasi: »Ne vračaj se domov, vse ti je odpuščeno!«

KRATEK ODGOVOR

A: »Kaj delaš, da imaš tako bele roke?«

B: »Ničesar.«

STAROST

Gost: »Gospod natakar, pred tole gosjo pečenko pa je treba sneti klobuk!«

Natakar: »Me veseli, če vam tekne.«

Gost: »Ne, ne, starost moram spoštovati.«

ON NI BIL

Stric: »Kdo je stikal okrog mojega žganja?«

Nečak: »Jaz že ne.«

Stric: »Prav zares ne?«

Nečak: »Res ne! Steklenico ste postavili tako visoko, da je nisem mogel doseči.«

NA LETOVIŠČU

Letoviščar (v gostilni): »Ali bi mi dali dve brisači?«

Gostilničar: »Da, alj mar mislite vse poletje ostati pri nas?«

IZREKI O ŽENSKAH

Zena je upnik, ki ga nikoli, ne zadovoljiš.

Kadar se ženska resnično zaljubi, mora zgubiti prej glavo in pamet.

Ljubezen lepe mlade žene je kakor slaščica, ki se je nikoli ne naješ.

Stara devica je izgubljena glavica, priletna ženska iz obtoka vzeti denar, tašča pa neizgubljena valuta.

V SOLI

Učiteljica: »Pri živalih razlikujemo štiri nožce in dvonožce. Štirinožci imajo po štiri noge, na primer osel, konj. Dvonožci pa so živali na dveh nogah (pokaže naslikano gos). Ta je dvonožec, jaz sem dvonožec, vi vsi ste dvonožci. Torej, Lizika, kaj sem jaz.«

Lizika vstane, preplašena pogleda učiteljico in zašepeče: »Goska, gospodična.«

Listnica uredništva

Bolnška blagajna ne daje brezposelnim podpor, pač pa borza doba. Po kakšnih pogojih in komu jih daje, vprašajte na občini.

D. K. 1886. Letnik »S. G.« iz l. 1880 smo prejeli. Zdaj imate naročnino plačano do konca l. 1937.

Vuhred. Mi nismo prejeli nikakega pisma glede gradnje cerkve in zato vseh nam stavljenih vprašanj ne razumemo.